

BỘ SÁCH GIÁO KHOA **CHÂN TRỜI SÁNG TẠO**

LỚP 11

Chuẩn mực
Khoa học
Hiện đại

BỘ SÁCH GIÁO KHOA **CHÂN TRỜI SÁNG TẠO**

LỚP 11

Chuẩn mực

Khoa học

Hiện đại

GIỚI THIỆU SÁCH GIÁO KHOA BỘ SÁCH

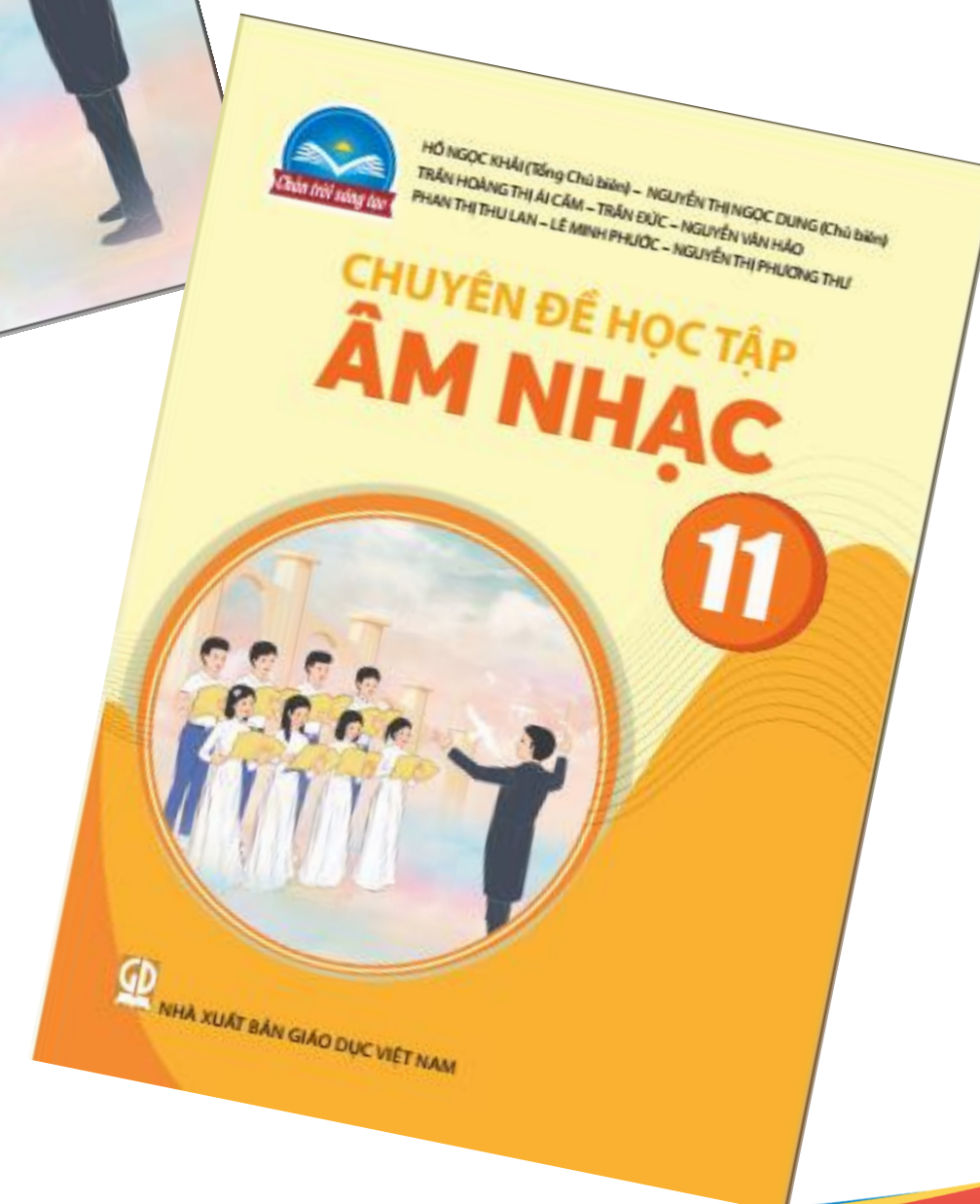
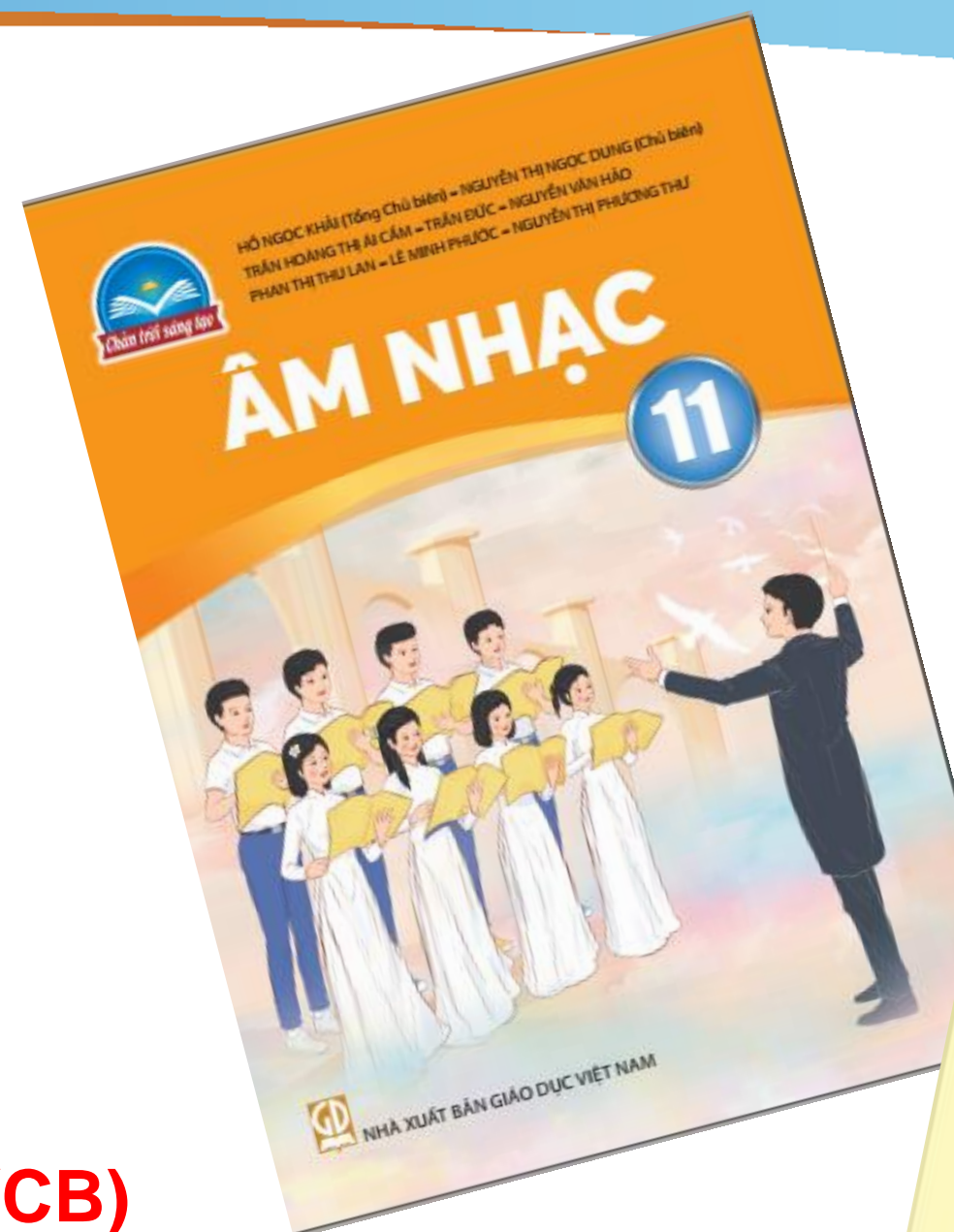
CHÂN TRỜI SÁNG TẠO

MÔN ÂM NHẠC 11

HỒ NGỌC KHẢI (TCB), NGUYỄN THỊ NGỌC DUNG (CB)
TRẦN HOÀNG THỊ ÁI CÀM – TRẦN ĐỨC – NGUYỄN VĂN HẢO
PHAN THỊ THU LAN – LÊ MINH PHƯỚC – NGUYỄN THỊ PHƯƠNG THỤ

BÁO CÁO VIÊN

NỘI DUNG CHÍNH

A. HƯỚNG DẪN CHUNG

B. HƯỚNG DẪN TỔ CHỨC MỘT SỐ DẠNG BÀI

C. MỘT SỐ NỘI DUNG KHÁC

A. HƯỚNG DẪN CHUNG

CƠ SỞ BIÊN SOẠN SGK ÂM NHẠC 11

Cơ sở khoa học giáo dục Âm nhạc

Phương pháp dạy học Âm nhạc tiên tiến.

Phương pháp/ kỹ thuật dạy học tích cực.

Lấy người học làm trung tâm

Phát triển phẩm chất & năng lực học sinh

Văn hóa dân tộc song hành cùng văn minh thế giới.

Cơ sở pháp lý

Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 của BCH TW Đảng Cộng Sản VN.

Nghị quyết số 88/2014/QH13 ngày 28/11/2014 về đổi mới chương trình phổ thông.

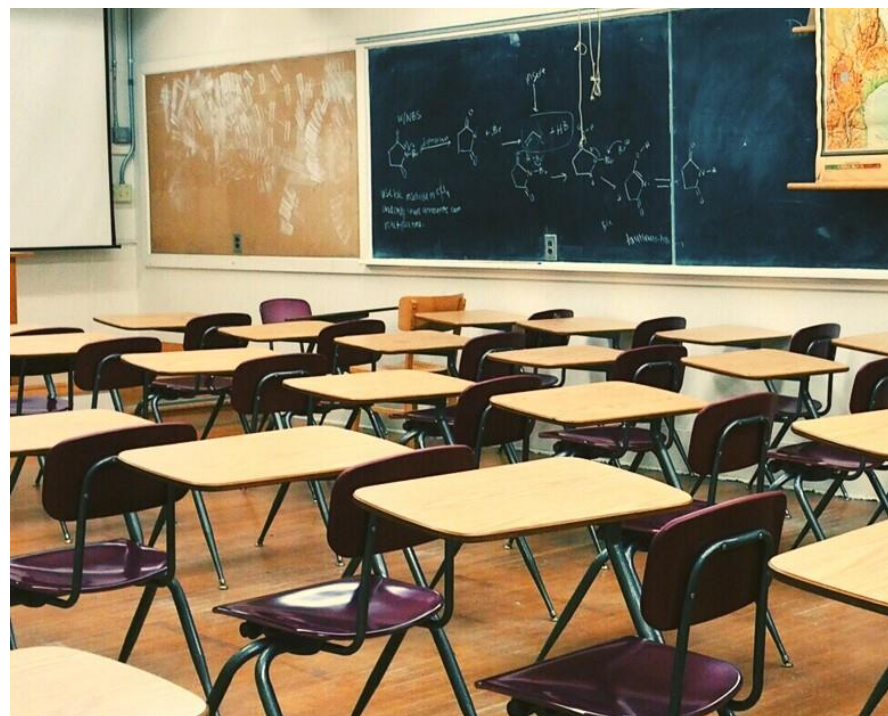
Luật Giáo dục (sửa đổi) 2019.

Thông tư số 33/2017/TT – BGDDT ngày 22/12/2017 về việc tổ chức biên soạn SGK.

Thông tư số 32/2018/TT – BGDDT ngày 26/12/2018 – Chương trình GDPT tổng thể và Chương trình môn Âm nhạc.

QUAN ĐIỂM BIÊN SOẠN SGK ÂM NHẠC 11

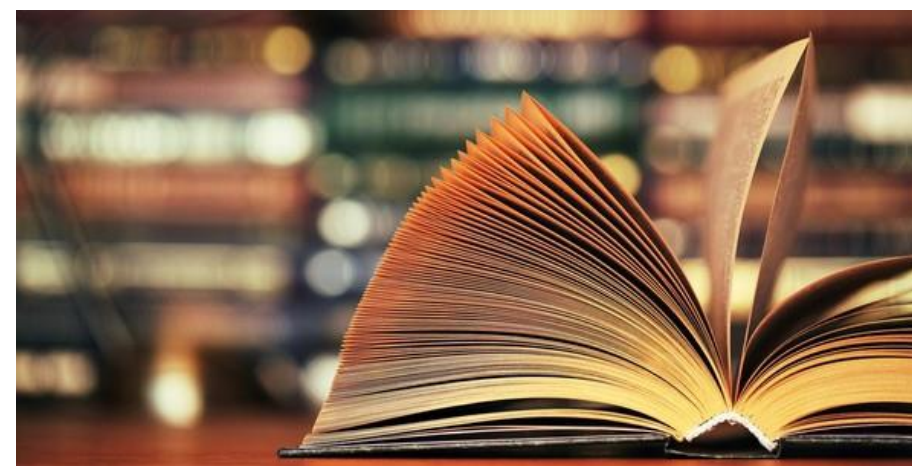
1. Dân tộc và hiện đại

2. Nội dung phong phú & đa dạng

3. Hình thức đẹp & hài hòa

4. Đồng tâm – tuyến tính – vừa sức

DÂN TỘC VÀ HIỆN ĐẠI

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Biết đệm cho bài dân ca *Trống cơm* bằng nhạc cụ gõ.
- Biết hoà tấu nhạc cụ thể hiện tiết tấu và nhạc cụ thể hiện giai điệu.

Thực hiện trò chơi “truyền tin tiết tấu” theo nhóm.

Hướng dẫn cách chơi:

- Chia lớp thành bốn nhóm, mỗi nhóm cử một học sinh đại diện.
- Học sinh đại diện quan sát và ghi nhớ 1 mẫu tiết tấu cụ thể từ giáo viên; sau đó, gõ mẫu tiết tấu cho một học sinh kế tiếp. Hoạt động truyền tin được thực hiện tương tự đến học sinh cuối cùng của nhóm.
- Học sinh cuối cùng viết mẫu tiết tấu lên bảng, cả lớp quan sát và đánh giá.
- Nhóm thắng cuộc là nhóm thực hiện truyền tin nhanh và viết lại mẫu tiết tấu chính xác nhất.

1. Nhạc cụ thể hiện tiết tấu

Thể hiện mẫu tiết tấu sau bằng thanh phách và trống nhỏ:

2. Nhạc cụ thể hiện giai điệu

Thể hiện giai điệu sau bằng nhạc cụ phù hợp:

Nhanh vừa – Dí dỏm

Biên soạn: Phương Thư

Hát: bài hát Việt Nam; dân ca Việt Nam; bài hát nước ngoài; hợp xướng nước ngoài.

Nhạc cụ: nhạc cụ thể hiện tiết tấu; nhạc cụ thể hiện giai điệu và hoà âm (đàn ukelele, kèn phím hoặc sáo recorder).

Đọc nhạc: đọc thang âm, đọc quãng, gõ tiết tấu, bài đọc nhạc (1 bè và 2 bè).

Lí thuyết âm nhạc: các khái niệm lý thuyết, thuật ngữ, bài tập; thực hành chép nhạc.

Thường thức âm nhạc: các thông tin về lịch sử âm nhạc; kiến thức âm nhạc; giới thiệu văn hoá qua tác phẩm âm nhạc.

Nghe nhạc: thông tin về tác giả – tác phẩm; giai điệu chủ đề; sơ đồ nghe nhạc; thẩm mỹ âm nhạc.

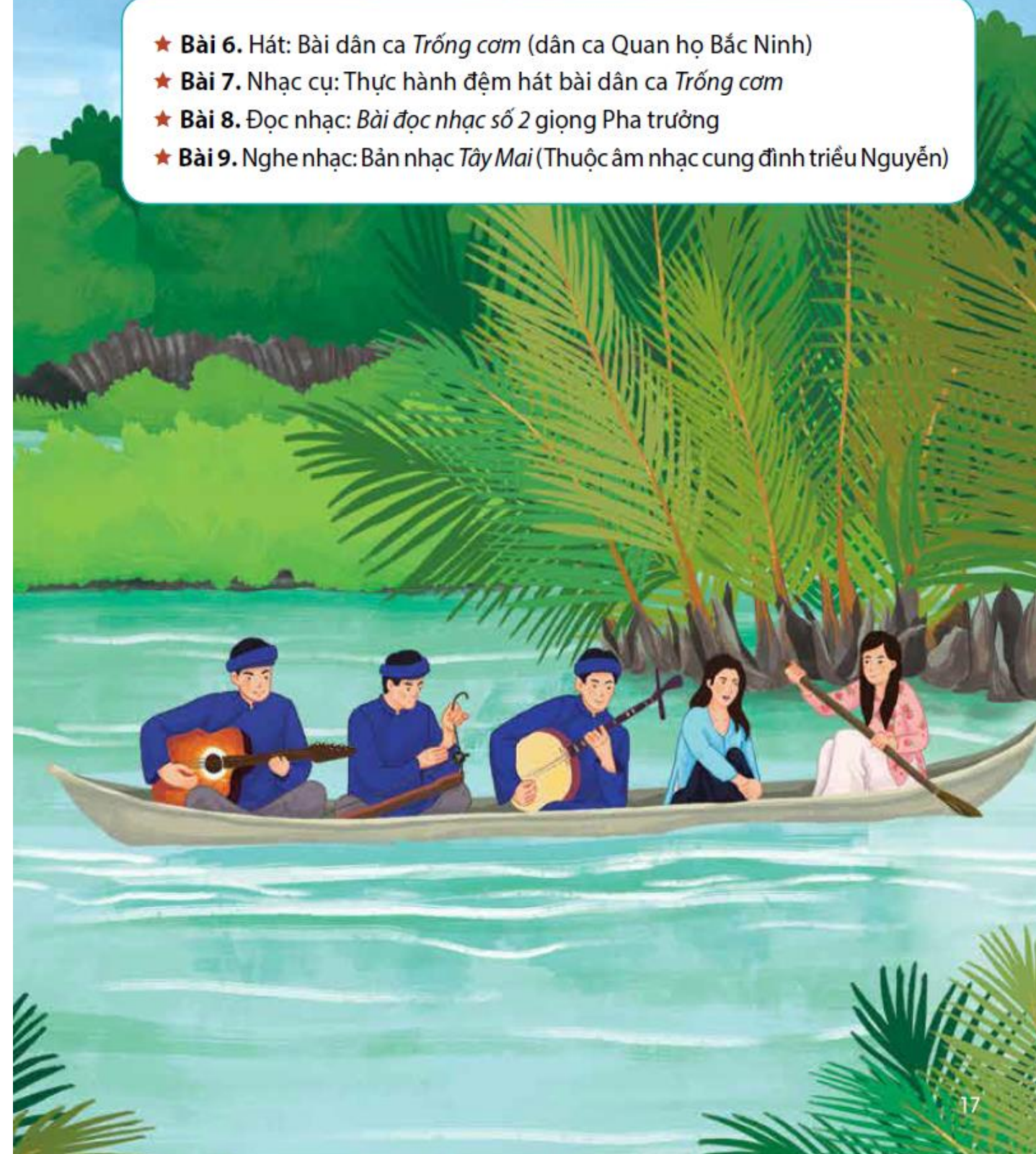
**NỘI DUNG ĐA DẠNG
VÀ PHONG PHÚ**

Chủ đề
2

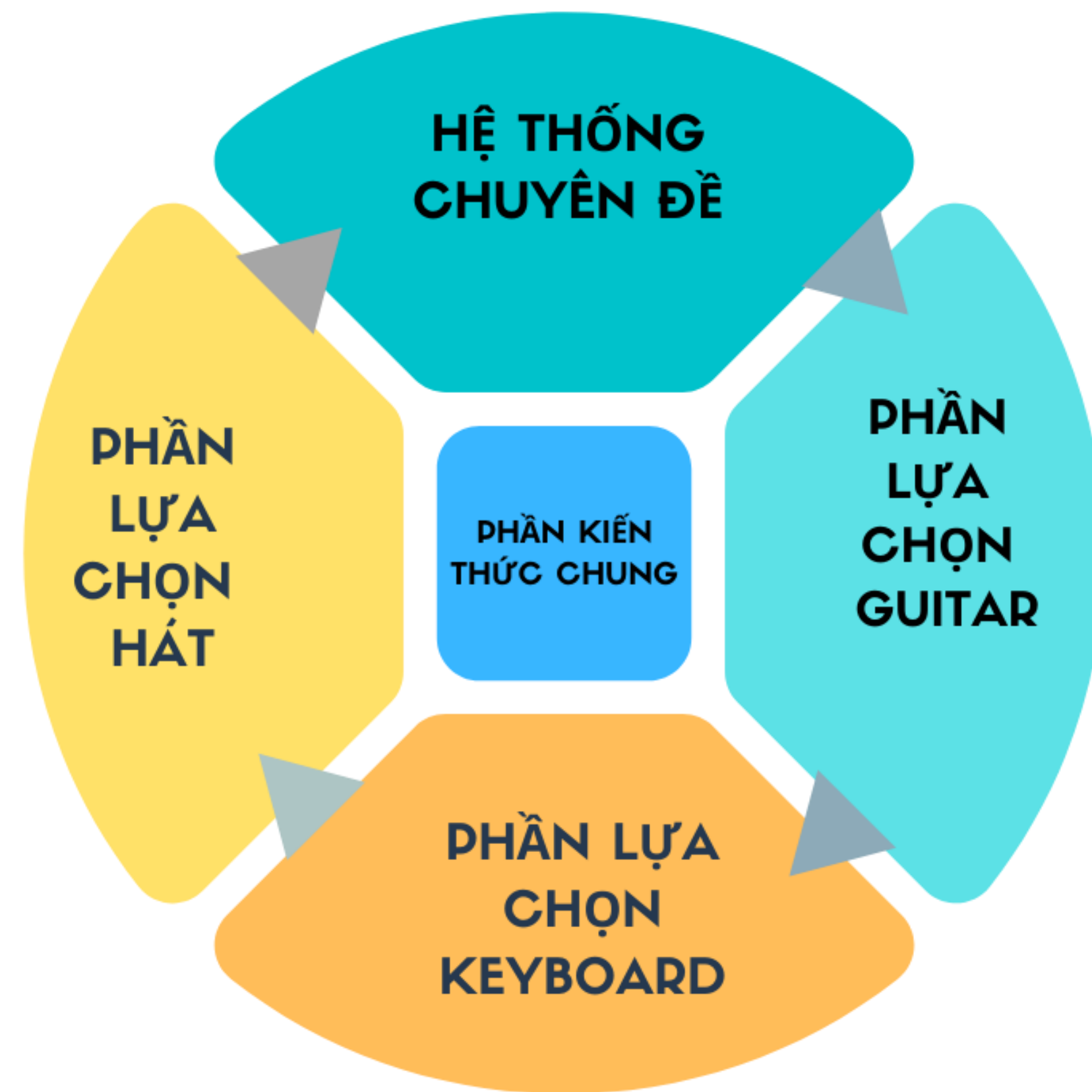
KHÚC CA CỘI NGUỒN

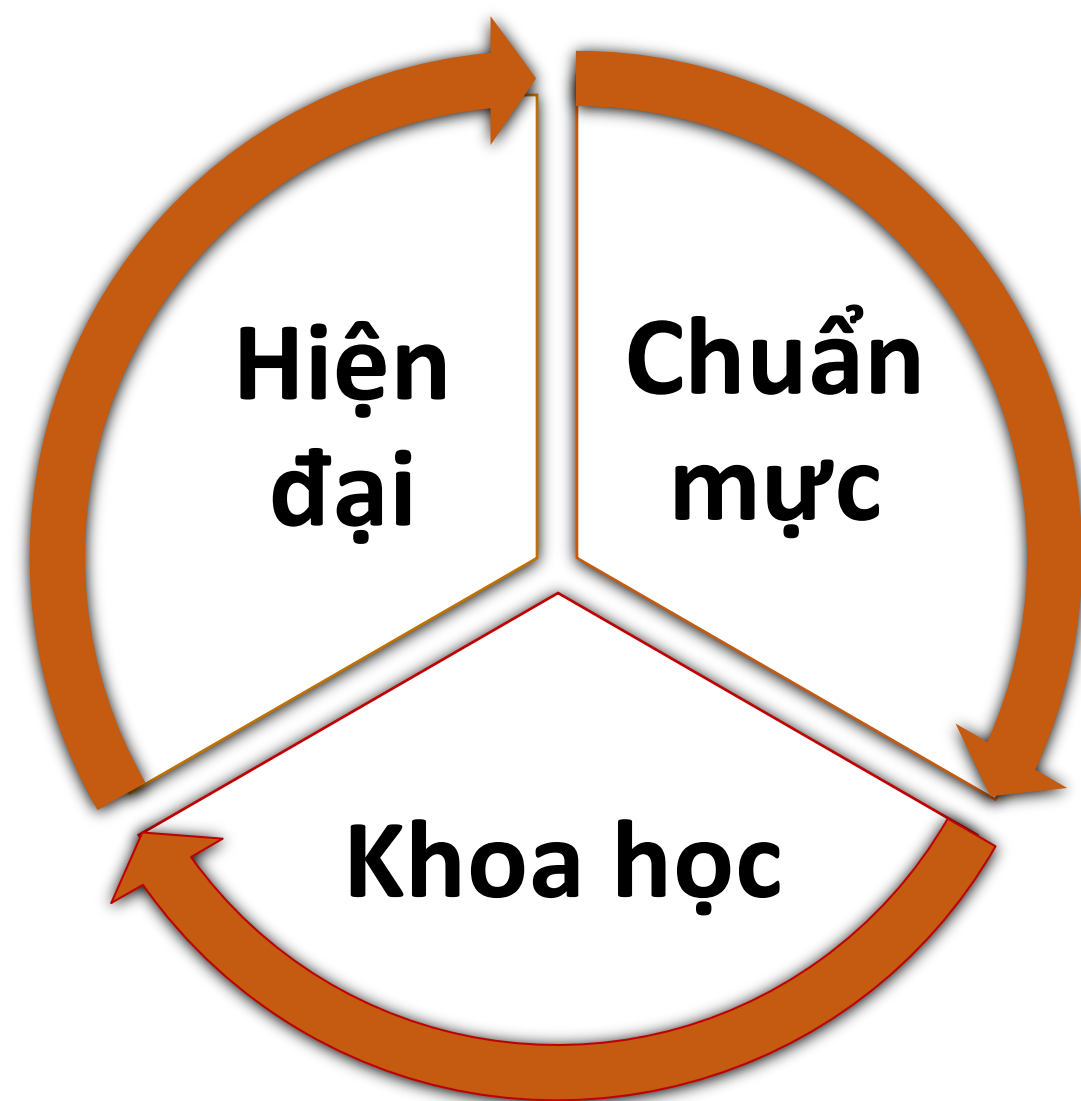
- ★ Bài 6. Hát: Bài dân ca *Trống cơm* (dân ca Quan họ Bắc Ninh)
- ★ Bài 7. Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài dân ca *Trống cơm*
- ★ Bài 8. Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 2 giọng Pha trưởng*
- ★ Bài 9. Nghe nhạc: Bản nhạc *Tây Mai* (Thuộc âm nhạc cung đình triều Nguyễn)

HÌNH THỨC ĐẸP & HÀI HÒA

ĐỒNG TÂM, TUYẾN TÍNH, VỪA SỨC

- Đáp ứng các YCCĐ của chương trình GDPT tổng thể và chương trình môn Âm nhạc năm 2018.
- Thay đổi từ tiếp cận nội dung sang tiếp cận phát triển năng lực
- Kế thừa các kiến thức & kĩ năng âm nhạc của các lớp trước.
- Cập nhật các nội dung phù hợp với thời đại & tâm lý lứa tuổi.
- Vận dụng các phương pháp giáo dục âm nhạc tiên tiến trên thế giới.
- Chú trọng luyện tập/ thực hành âm nhạc

Cập nhật
Thực tiễn
Tích hợp
Mở rộng

Những điểm mới trong SGK Âm nhạc 11

NỘI DUNG

- Phát triển phẩm chất thông qua nội dung chủ đề
- Phát triển năng lực chung thông qua tổ chức hoạt động học tập
- Phát triển năng lực âm nhạc thông qua các kiến thức/ kĩ năng âm nhạc cụ thể trong từng mạch nội dung.

PHƯƠNG PHÁP

- Các phương pháp dạy học Âm nhạc đặc thù (Kodaly, Dalcroze, Orff-Schulwerk).
- Các phương pháp/ kĩ thuật dạy học tích cực.

TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Thiết kế theo CV 5512/Bộ GDĐT

NHẬN XÉT ĐÁNH GIÁ

Thiết kế theo TT 22/2021/TT-BGDĐT

ĐỊNH HƯỚNG NGHỀ NGHIỆP

Phần cơ sở, Phần lựa chọn, Chuyên đề

Cấu trúc sách & cấu trúc bài học

Cấu trúc sách

PHẦN KIẾN THỨC CHUNG 4 CHỦ ĐỀ

Chủ đề 1: Ước mơ bay cao

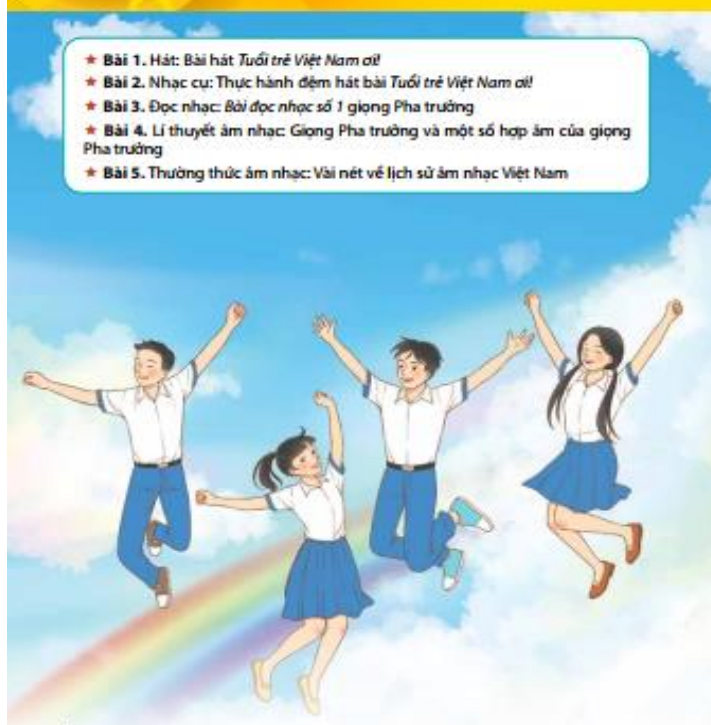
Chủ đề 2: Khúc ca cội nguồn

Chủ đề 3: Mùa xuân tình bạn

Chủ đề 4: Niềm tin cuộc sống

Chủ đề 1 **KIẾN THỨC CHUNG**
ƯỚC MƠ BAY CAO

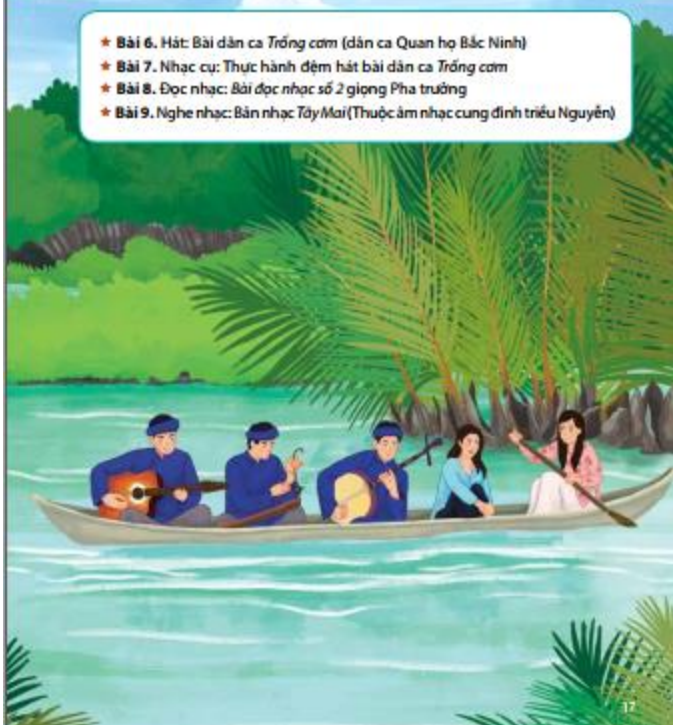
- ★ Bài 1. Hát: Bài hát Tuổi trẻ Việt Nam ơi!
- ★ Bài 2. Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài Tuổi trẻ Việt Nam ơi!
- ★ Bài 3. Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 1 giọng Pha trưởng
- ★ Bài 4. Lí thuyết âm nhạc: Giọng Pha trưởng và một số hợp âm của giọng Pha trưởng
- ★ Bài 5. Thường thức âm nhạc: Vài nét về lịch sử âm nhạc Việt Nam

6

Chủ đề 2 **KHÚC CA CỘI NGUỒN**

- ★ Bài 6. Hát: Bài dân ca Trống cơm (dân ca Quan họ Bắc Ninh)
- ★ Bài 7. Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài dân ca Trống cơm
- ★ Bài 8. Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 2 giọng Pha trưởng
- ★ Bài 9. Nghe nhạc: Bản nhạc Tây Mai (Thuộc âm nhạc cung đình triều Nguyễn)

7

Chủ đề 3 **MÙA XUÂN TÌNH BẠN**

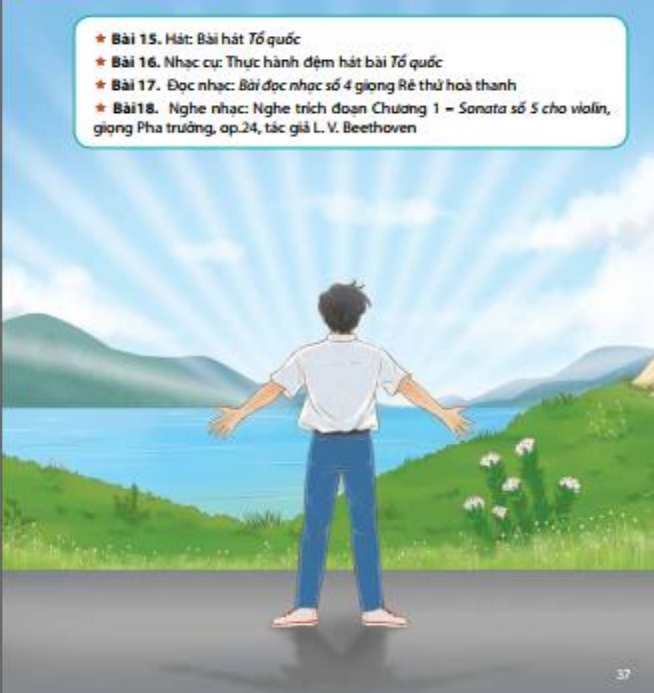
- ★ Bài 10. Hát: Bài hát Ngõ trường mùa xuân
- ★ Bài 11. Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài Ngõ trường mùa xuân
- ★ Bài 12. Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 3 giọng Rê thứ
- ★ Bài 13. Lí thuyết âm nhạc: Giọng Rê thứ và một số hợp âm của giọng Rê thứ
- ★ Bài 14. Thường thức âm nhạc: Sơ lược về âm nhạc thính phòng

26

Chủ đề 4 **NIỀM TIN CUỘC SỐNG**

- ★ Bài 15. Hát: Bài hát Tổ quốc
- ★ Bài 16. Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài Tổ quốc
- ★ Bài 17. Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 4 giọng Rê thứ hoà thanh
- ★ Bài 18. Nghe nhạc: Nghe trích đoạn Chương 1 – Sonata số 5 cho violín, giọng Pha trưởng, op.24, tác giả L. V. Beethoven

37

CẤU TRÚC CHỦ ĐỀ

HÁT

- Bài hát
- Bài hợp xướng
- Gợi ý thể hiện

NHẠC CỤ

- Nhạc cụ gõ
- Nhạc cụ giai điệu và hòa âm
- Hòa tấu/ Gõ đệm

ĐỌC NHẠC

- Tiết tấu
- Cao độ
- Vận dụng

LÍ THUYẾT ÂM NHẠC

- Khái niệm
- Thuật ngữ
- Chép nhạc

THƯỜNG THỨC ÂM NHẠC

- Kiến thức
- Tác phẩm - Thể loại
- Đặc trưng

NGHE NHẠC

- Tác giả - Tác phẩm
- Cảm nhận - trải nghiệm
- Vận dụng

Cấu trúc sách

Đàn phím điện tử

Bài 1: Thực hành đàn liền tiếng

Bài 2: Thực hành đàn nảy tiếng

Bài 3: Thực hành đàn rời tiếng

Bài 4: Thực hành hòa tấu

PHẦN LỰA CHỌN

Đàn guitar

Bài 1: Đàn tiết điệu Slowrock trên giọng Đô trưởng

Bài 2: Đàn tiết điệu March trên giọng La thứ

Bài 3: Đàn tiết điệu Disco trên giọng Son trưởng

Bài 4: Đàn tiết điệu Surf trên giọng Mi thứ

Bài 5: Đàn tiết điệu Slow trên giọng Pha trưởng

Bài 6: Đàn tiết điệu Ballad trên giọng Rê thứ

Bài 7: Độc tấu

Bài 8: Hòa tấu

PHẦN LỰA CHỌN HÁT (4 bài)

Bài 1

THỰC HÀNH HÁT LIỀN TIẾNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Tư thế đứng hát tự nhiên, đầu, lưng, cổ thẳng; biết lấy hơi, giữ hơi, đẩy hơi phù hợp với câu hát.
- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca bài hát *Thành phố tôi yêu* và *Mong ước kỉ niệm xưa*.
- Vận dụng được kĩ thuật hát liền tiếng và thể hiện được tính chất âm nhạc của bài hát.

Bài 2

THỰC HÀNH HÁT NẢY TIẾNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca bài hát *Ngắm mưa* và *Mơ làm chim trắng*; duy trì tốc độ ổn định khi hát.
- Vận dụng được kĩ thuật hát nảy tiếng và thể hiện được tính chất âm nhạc của bài hát.

Bài 3

THỰC HÀNH HÁT LƯỚT NHANH

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Biết hát đúng tư thế, biết xử lý hơi thở phù hợp với bài hát.
- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca bài hát *Dịu dàng sắc xuân* và *Một trái tim, một quê hương*; duy trì tốc độ ổn định khi hát.
- Vận dụng được kĩ thuật hát lướt nhanh và thể hiện được tính chất âm nhạc của bài.

Bài 4

THỰC HÀNH HÁT LUYẾN ÂM

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Biết hát đúng tư thế, xử lý hơi thở phù hợp với bài hát.
- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca bài *Ngôi trường giữa ngàn mây* và bài dân ca *Lí hoài xuân*, *Lí con sáo sang sông*.
- Vận dụng được kĩ thuật hát luyện âm và thể hiện được tính chất âm nhạc của bài hát.

CẤU TRÚC BÀI HỌC

Yêu cầu cần đạt

Mở đầu

*Hình thành
kiến thức mới*

*Luyện tập
Thực hành*

*Vận dụng
Sáng tạo*

HUY CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 11 – CHÂN TRỜI SÁNG TẠO

1. Toán 11, Tập một	14. Vật lí 11
2. Toán 11, Tập hai	15. Chuyên đề học tập Vật lí 11
3. Chuyên đề học tập Toán 11	16. Hoá học 11
4. Ngữ văn 11, Tập một	17. Chuyên đề học tập Hoá học 11
5. Ngữ văn 11, Tập hai	18. Sinh học 11
6. Chuyên đề học tập Ngữ văn 11	19. Chuyên đề học tập Sinh học 11
7. Tiếng Anh 11	20. Tin học 11 – Định hướng Tin học ứng dụng
Friends Global - Student Book	21. Chuyên đề học tập Tin học 11 – Định hướng Tin học ứng dụng
8. Lịch sử 11	22. Tin học 11 – Định hướng Khoa học máy tính
9. Chuyên đề học tập Lịch sử 11	23. Chuyên đề học tập Tin học 11 – Định hướng Khoa học máy tính
10. Địa lí 11	24. Âm nhạc 11
11. Chuyên đề học tập Địa lí 11	25. Chuyên đề học tập Âm nhạc 11
12. Giáo dục kinh tế và pháp luật 11	26. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 11 (1)
13. Chuyên đề học tập Giáo dục kinh tế và pháp luật 11	27. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 11 (2)
	28. Giáo dục quốc phòng và an ninh 11

Các đơn vị đầu mối phát hành

- Miền Bắc: CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
- Miền Trung: CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
- Miền Nam: CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long

Sách điện tử: <http://phantrongsamgd.vn>

Hành hoạt động học tập được thực hiện theo chương trình giáo dục phổ thông mới. Mọi chi tiết xin liên hệ Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

HỒ NGỌC KHÁI (Tổng Chủ biên)

HỒ NGỌC KHÁI (Tổng Chủ biên) – NGUYỄN THỊ NGỌC DUNG (Chủ biên)
TRẦN HOÀNG THỊ ÁI CẨM – TRẦN ĐỨC – NGUYỄN VĂN HẢO
PHAN THỊ THỤ LAN – LÊ MINH PHƯỚC – NGUYỄN THỊ PHƯƠNG THỤ

ÂM NHẠC

11

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Chuẩn mực

Khoa học

Hiện đại

Chủ đề
3

MÙA XUÂN TÌNH BẠN

- ★ **Bài 10.** Hát: Bài hát *Ngôi trường mùa xuân*
- ★ **Bài 11.** Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài *Ngôi trường mùa xuân*
- ★ **Bài 12.** Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 3* giọng Rê thứ
- ★ **Bài 13.** Lí thuyết âm nhạc: Giọng Rê thứ và một số hợp âm của giọng Rê thứ
- ★ **Bài 14.** Thường thức âm nhạc: Sơ lược về âm nhạc thánh phòng

Bài 10

HÁT

BÀI HÁT NGÔI TRƯỜNG MÙA XUÂN

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Hát đúng cao độ, trường độ, lời ca và sắc thái; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc của bài hát *Ngôi trường mùa xuân*.
- Biết hát với hình thức đơn ca, tốp ca; biết hát hai bè đơn giản; biết điều chỉnh giọng hát để tạo nên sự hài hoà giữa các bè.

Nghe và nêu cảm nhận về nội dung và tính chất âm nhạc trong bài hát *Ngôi trường mùa xuân*.

NGÔI TRƯỜNG MÙA XUÂN

Vừa phải – Tình cảm ♩ = 100

Nhạc và lời: Cao Minh Khanh

Mùa xuân vui tươi em đón mừng xuân, gió xuân đang
về. Bạn bè thân yêu, em đón chào xuân, hát vang sân
trường. Mây bay, mây bay, én liệng trời xanh, xuân đến muôn
nhà. Tươi thắm hoa đào, nụ cười xinh xinh, má em vui hồng.
Mùa xuân vui... ..xinh, má em hồng duyên.
Xuân yêu thương dưới mái trường, trong tiếng ca bạn

Hướng dẫn thực hiện:

- Em hãy so sánh giai điệu đoạn nhạc 1 và đoạn nhạc 3 của bài hát.
- Tập hát riêng từng bè, đúng cao độ, trường độ.
- Điều chỉnh giọng hát tạo nên sự hoà quện giữa các bè.

- Hát bài *Ngôi trường mùa xuân* với tính chất trữ tình, nhẹ nhàng.
- Em cùng bạn dàn dựng và biểu diễn hợp xướng bài *Ngôi trường mùa xuân*.

Bài 11

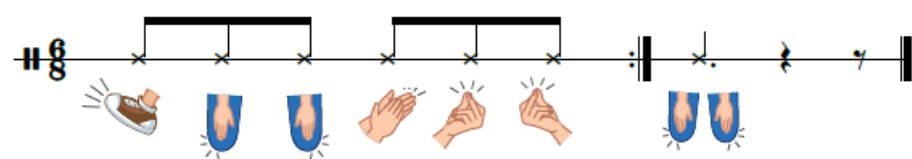

THỰC HÀNH ĐỆM HÁT BÀI NGÔI TRƯỜNG MÙA XUÂN

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Biết kết hợp nhạc cụ gõ để đệm cho bài *Ngôi trường mùa xuân*.
- Biết hoà tấu nhạc cụ thể hiện tiết tấu, giai điệu và hoà âm.

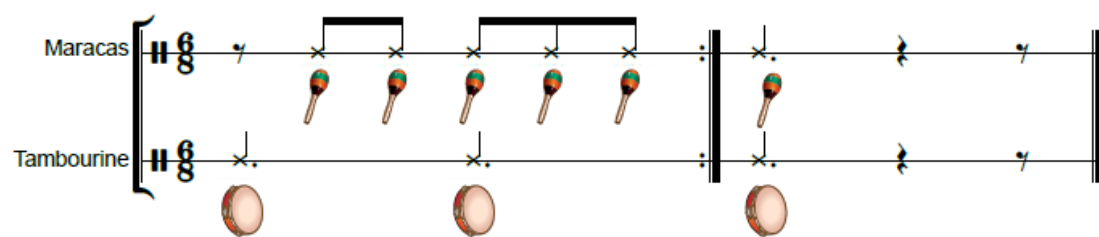
Vận động cơ thể theo mẫu tiết tấu sau:

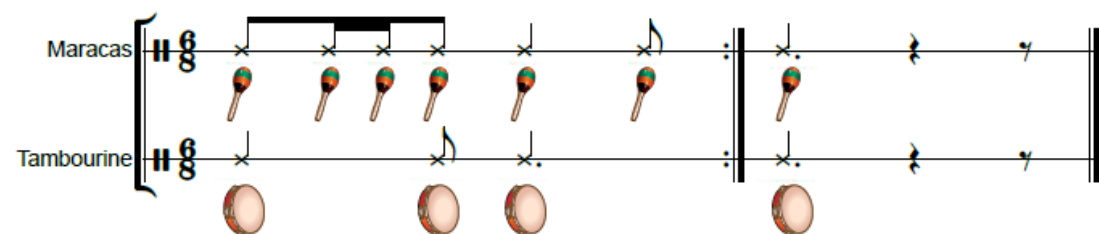
1. Nhạc cụ thể hiện tiết tấu

Sử dụng nhạc cụ gõ để luyện tập hai mẫu tiết tấu sau:

Mẫu 1:

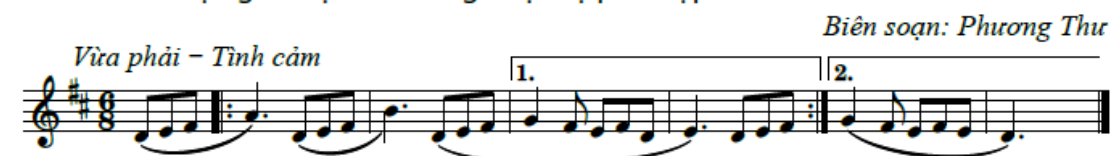

Mẫu 2:

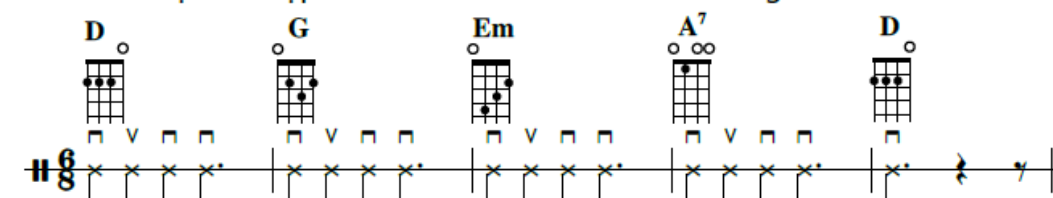
2. Nhạc cụ thể hiện giai điệu

Thể hiện giai điệu sau bằng nhạc cụ phù hợp:

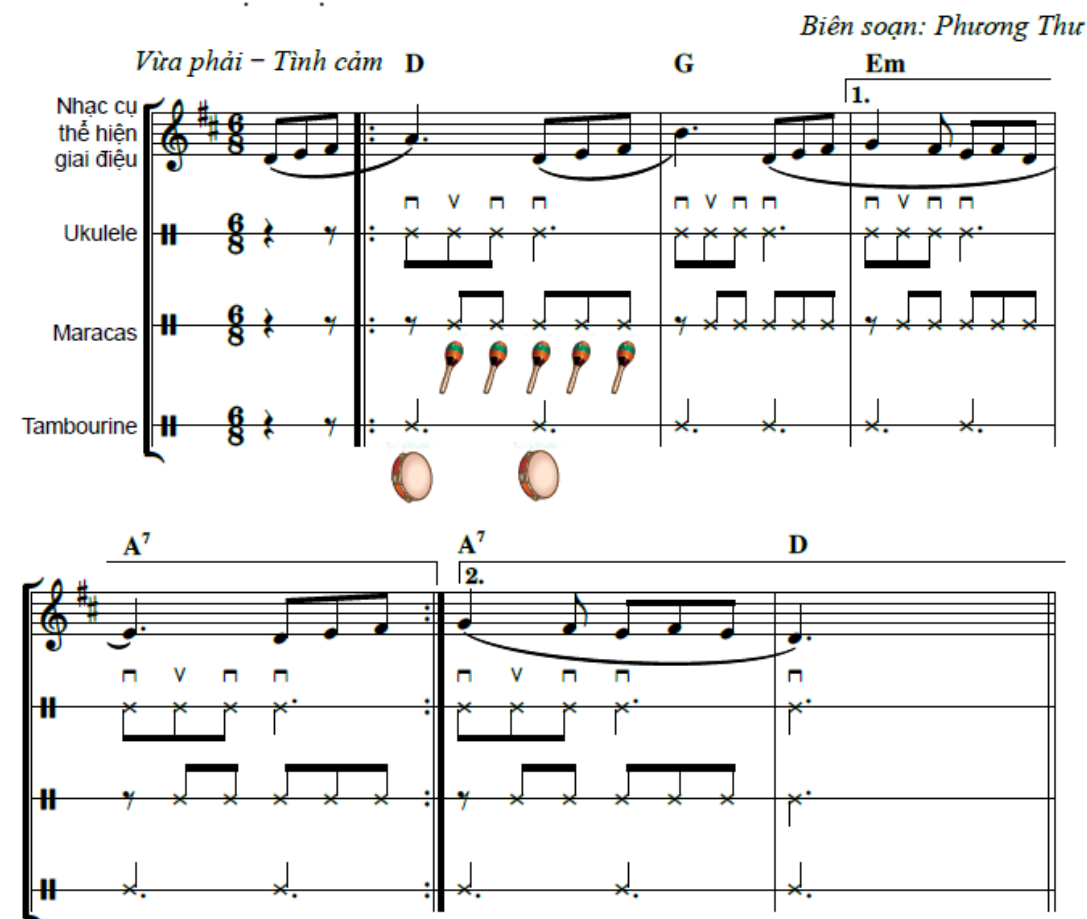

3. Nhạc cụ thể hiện hoà âm

Thể hiện các hợp âm theo âm hình tiết tấu sau bằng đàn ukulele:

Hoà tấu đoạn nhạc sau:

Hướng dẫn thực hiện:

- Tập riêng từng loại nhạc cụ, đúng cao độ, trường độ và thể hiện đúng tính chất âm nhạc của bài.
- Xác định các câu nhạc trong đoạn hoà tấu, tập hoà tấu theo từng câu.
- Hoà tấu cả đoạn nhạc, giữ đều nhịp.

1. Vận dụng phần hoà tấu làm câu nhạc dạo đầu cho bài *Ngôi trường mùa xuân*.
2. Sử dụng mẫu 1, mẫu 2 ở phần Nhạc cụ thể hiện tiết tấu (trang 29) để gõ đệm cho bài *Ngôi trường mùa xuân*.

Bài 12

ĐỌC NHẠC

BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 3 GIỌNG RÊ THỨ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Đọc đúng cao độ, trường độ của *Bài đọc nhạc số 3 giọng Rê thứ*, cảm nhận được sự hoà quyện của âm thanh khi đọc có bè.

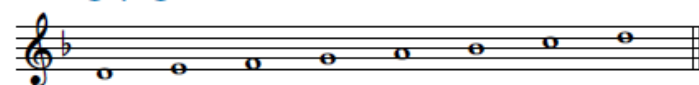
- ▶ Hãy nghe gam Rê thứ tự nhiên và nhắc lại bằng từ "la".

1. Bài đọc nhạc số 3 giọng Rê thứ

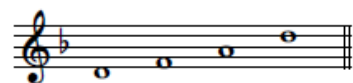
Moderato *Tác giả: Lê Minh Phước*

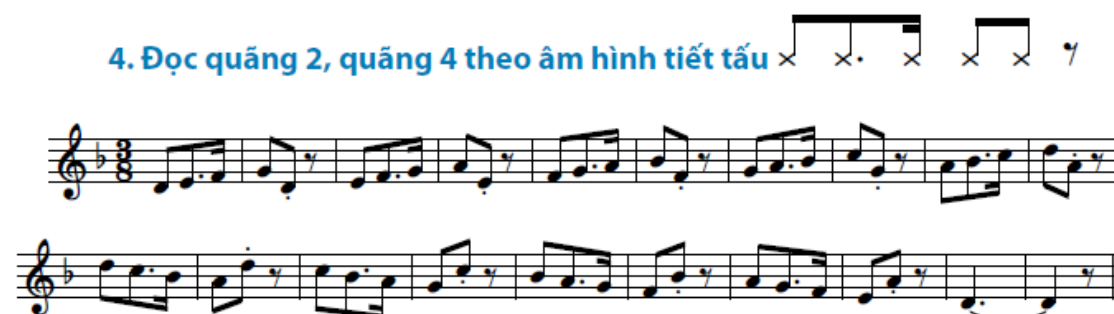
2. Đọc gam của giọng Rê thứ (D minor/ D moll)

3. Đọc các âm ổn định của giọng Rê thứ

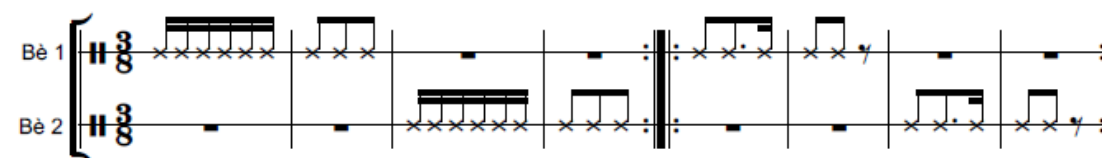
4. Đọc quãng 2, quãng 4 theo âm hình tiết tấu

Hướng dẫn thực hiện:

- Phân tích nhịp, vỗ tay theo âm hình tiết tấu.
- Xác định những chỗ có quãng 2, quãng 4 trong bài.
- Đọc quãng đúng cao độ và chính xác tiết tấu.

5. Gõ tiết tấu

Hướng dẫn thực hiện:

- Mỗi bè sử dụng nhạc cụ gõ khác nhau.
- Chơi nhạc cụ gõ hoặc vỗ tay theo tiết tấu từng bè.
- Chia nhóm, cùng thực hiện gõ tiết tấu 2 bè.

Hướng dẫn thực hiện Bài đọc nhạc số 3 giọng Rê thứ:

- Xác định các câu nhạc và các quãng có trong *Bài đọc nhạc số 3*.
- Tập đọc nhạc theo từng câu của mỗi bè; giữ tốc độ đều đặn.
- Đọc nhạc 2 bè cả bài theo tốc độ từ chậm đến nhanh.
- Đọc *Bài đọc nhạc số 3* kết hợp đánh nhịp $\frac{3}{8}$.

- ▶ Hãy sáng tạo mẫu tiết tấu, sử dụng nhạc cụ gõ phù hợp để đệm cho *Bài đọc nhạc số 3*.

Bài 13

GIỌNG RÊ THỨ VÀ MỘT SỐ HỢP ÂM CỦA GIỌNG RÊ THỨ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Nêu được đặc điểm, cấu trúc và một số hợp âm của giọng Rê thứ.
- Nhận biết được bản nhạc được viết ở giọng Rê thứ.
- Cảm nhận được sự khác nhau về tính chất giữa giọng Pha trưởng và Rê thứ.

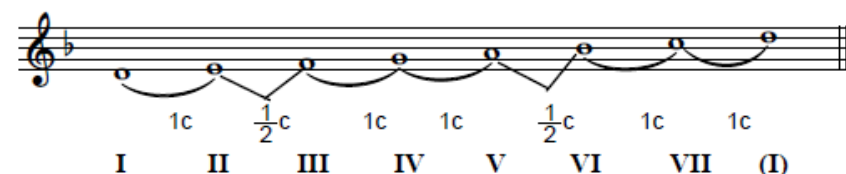
Em hãy đọc các âm ổn định của giọng La thứ và giọng Mi thứ.

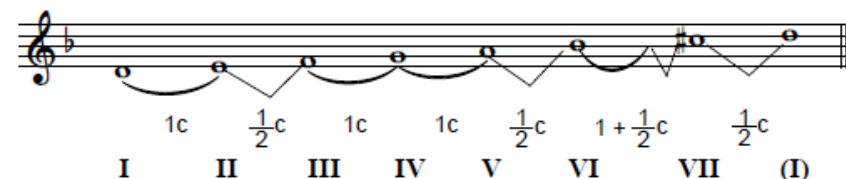
1. Giọng Rê thứ

Giọng Rê thứ có hoá biểu là 1 dấu Si giáng và âm chủ là âm Rê.

Giọng *Rê thứ tự nhiên* có cấu trúc như sau:

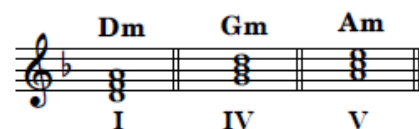
Giọng *Rê thứ hoà thanh* có bậc VII tăng lên nửa cung, cấu trúc như sau:

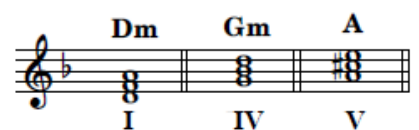
2. Một số hợp âm của giọng Rê thứ

2.1. Các hợp âm ba của giọng Rê thứ

Giọng *Rê thứ tự nhiên* có ba hợp âm ba chính là: Rê thứ (trên bậc I, kí hiệu: Dm), Son thứ (trên bậc IV, kí hiệu: Gm), La thứ (trên bậc V, kí hiệu: Am).

Giọng *Rê thứ hoà thanh* có ba hợp âm ba chính là: Rê thứ (trên bậc I, kí hiệu: Dm), Son thứ (trên bậc IV, kí hiệu: Gm), La trưởng (trên bậc V, kí hiệu: A).

2.2. Hợp âm bảy át của giọng Rê thứ hoà thanh

Hợp âm bảy xây dựng trên bậc át của giọng *Rê thứ hoà thanh* là hợp âm La bảy (kí hiệu: A⁷).

1. Hãy kể tên và thể hiện trên đàn phím điện tử hoặc đàn guitar các hợp âm ba chính của giọng *Rê thứ tự nhiên*.

2. Hãy kể tên và thể hiện trên đàn phím điện tử hoặc đàn guitar hợp âm át và hợp âm bảy át của giọng *Rê thứ hoà thanh*.

3. Hãy nghe và nêu cảm nhận về tính chất các hợp âm ba chính của giọng *Rê thứ tự nhiên*.

1. Đặt hợp âm đệm cho *Bài đọc nhạc số 3* bằng cách sử dụng các hợp âm đã học trong giọng *Rê thứ hoà thanh*.

2. Sưu tầm, nghe và nêu cảm nhận về tính chất của một bài hát viết ở giọng Pha trưởng và một bài hát viết ở giọng Rê thứ.

Bài 14

SƠ LƯỢC VỀ ÂM NHẠC THÍNH PHÒNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Nêu được một số đặc điểm của âm nhạc thính phòng.
- Kể được tên một số tác phẩm âm nhạc thính phòng tiêu biểu.
- Cảm nhận được giá trị nghệ thuật của một số tác phẩm âm nhạc thính phòng.

Nghe và xem trích đoạn *Bài ca người chèo thuyền xứ Venice* của Mendelssohn Bartholdy để cảm nhận về tính chất của âm nhạc thính phòng.

1. Khái niệm về âm nhạc thính phòng

Âm nhạc thính phòng (chamber music) là thể loại khí nhạc hoặc thanh nhạc dành cho số lượng nhỏ người biểu diễn (độc tấu, song tấu, tam tấu, tứ tấu,... và đơn ca, song ca, tam ca,...) thường được biểu diễn trong phạm vi không gian nhỏ (phòng hoà nhạc nhỏ) với lượng khán giả vừa phải.

2. Một số đặc điểm của âm nhạc thính phòng

Đặc điểm của âm nhạc thính phòng biểu hiện ở sự tinh tế, cô đọng trong từng giai điệu, nhịp điệu và phương thức biểu cảm. Âm nhạc thính phòng có ưu thế đặc biệt về khả năng biểu hiện những cảm xúc trữ tình, làm lay động tâm hồn con người.

Thể loại âm nhạc thính phòng thường gặp là: Prelude, Serenade, Nocturne, Romance, Fantasy, Rhapsody, Sonata,...

Trong âm nhạc cổ truyền Việt Nam, ca Trù (Bắc Bộ), ca Huế (Trung Bộ), Đờn ca tài tử (Nam Bộ) được xem như là thể loại âm nhạc thính phòng.

3. Một số nhạc cụ tham gia hoà tấu thính phòng

Các nhạc cụ tham gia dàn nhạc thính phòng thường gặp có: đàn piano; các nhạc cụ bộ dây phương Tây (violin, viola, cello, double bass); các nhạc cụ bộ gỗ (flute, oboe, clarinet) và các nhạc cụ thuộc bộ đồng (horn, trumpet, trombone,...), nhạc cụ dân tộc như đàn nhị, nguyệt, tranh, sáo, bầu,...

Tam tấu bộ dây
(Nguồn: Shutterstock)

4. Một số tác phẩm thính phòng thế giới và Việt Nam

- *Nocturne op.48, No.1 (cmoll)*, F. Chopin (1810 – 1849), nhạc sĩ Ba Lan.
- *Điều nhảy Hungari số 5*, J. Brahms (1833 – 1897), nhạc sĩ Đức.
- *Tháng sáu, Bài hát chèo thuyền*, P. Tchaikovsky (1840 – 1893), nhạc sĩ Nga.
- *Kể chuyện Sông Hồng (tam tấu)*, Huy Du (1926 – 2007), nhạc sĩ Việt Nam.
- *Chủ đề và biến tấu cho piano*, Đỗ Hồng Quân (1956), nhạc sĩ Việt Nam.

Hướng dẫn thực hiện:

- Tìm hiểu một số thông tin chung về tác phẩm và tác giả cần nghe.
- Tìm hiểu cấu trúc tác phẩm (câu nhạc, đoạn nhạc,...) và xác định chủ đề của tác phẩm.
- Nghe, cảm nhận tính chất âm nhạc, nhạc cụ tham gia diễn tấu, sắc thái, sự hoà quyện giữa các nhạc cụ,... để hiểu thêm về nội dung và giá trị nghệ thuật của tác phẩm.

Hãy cho biết tác phẩm âm nhạc thính phòng có những thể loại nào.

1. Hãy nghe và kể tên các nhạc cụ diễn tấu trong *Tứ tấu Tây Nguyên* của nhạc sĩ Đỗ Nhuận.

2. Hãy sưu tầm một số tác phẩm âm nhạc thính phòng thế giới và Việt Nam (video, mp3,...) để chia sẻ với các bạn.

PHƯƠNG ÁN LỰA CHỌN HÁT

Bài 1 THỰC HÀNH HÁT LIÊN TIẾNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Tư thế đứng hát tự nhiên, đầu, lưng, cổ thẳng; biết lấy hơi, giữ hơi, đẩy hơi phù hợp với câu hát.
- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca bài hát *Thành phố tôi yêu* và *Mong ước kỉ niệm xưa*.
- Vận dụng được kĩ thuật hát liên tiếng và thể hiện được tính chất âm nhạc của bài hát.

- ▶ 1. Nghe và sáng tạo động tác vận động phù hợp với tính chất âm nhạc bài *Thành phố tôi yêu* của nhạc sĩ Hoàng Hiệp.
2. Em hãy cho biết khái niệm về kĩ thuật hát liên tiếng.

1. Hướng dẫn kĩ thuật hát liên tiếng

1.1. Khởi động giọng

Thực hiện hai mẫu luyện thanh đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ, trong tầm âm phù hợp.

Mẫu 1 *Thong thả*

Nô ô ô ô ô ô ô

Mẫu 2 *Vừa phải*

Mi — ma — mi — ma —

1.2. Hướng dẫn chung về kĩ thuật hát liên tiếng

- Hơi thở: thở sâu và kiểm soát hơi thở tốt; hát âm này nối liền âm kia, gắn kết với nhau.
- Miệng: mở tự nhiên, hơi cười; phát âm rõ lời và trau chuốt.
- Âm thanh: vang khoẻ, thống nhất về cường độ; âm sắc mềm mại, mượt mà.

Lưu ý: Nên luyện thanh hằng ngày từ 15 – 20 phút; luyện thanh từ âm thấp lên âm cao, từ mẫu luyện thanh đơn giản đến phức tạp. Giọng hát cần được chuẩn bị kĩ trước khi hát hoặc biểu diễn.

2. Thực hành bài hát

2.1. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Thành phố tôi yêu* (nhạc và lời: Hoàng Hiệp)

THÀNH PHỐ TÔI YÊU

Trữ tình *Nhạc và lời: Hoàng Hiệp*

Tôi yêu thành phố của tôi. Yêu từ khi mới ra
đời. Có góc phố ngôi trường. Có bến nước con
đường. Nắng sớm mưa chiều gợi nhớ trong tôi bao điều. Thành
(Thành)
phố tôi yêu cho tôi trái tim tự hào. Thành
phố tôi yêu năm xưa héo khô cuộc đời. Thành
phố tôi yêu cho tôi ước mơ đạt dào. Bao
phố tôi yêu năm xưa mắt bao nụ cười. Bao
năm một kiếp người. Trăm năm cuộc bể dâu. Sài Gòn của
năm mẹ mỗi mòn. Tin con nơi đạn bom. Mỗi ngày mùa
tôi cây xanh bóng mát Sài Gòn của tôi âm vang tiếng hát.
xuân lung linh nắng ấm Sài Gòn sục sôi như muôn lớp sóng.
Đã qua nhiều cay đắng ngọt bùi trẻ trung mãi mãi.
Phố tung bừng vui đón quân về cờ sao pháp phới.
Thắm tươi thêm từng ngày. Thành
Mắt rung rung lệ... ...trào.

PHƯƠNG ÁN LỰA CHỌN NHẠC CỤ

ĐÀN PHÍM ĐIỆN TỬ

Bài 1 THỰC HÀNH ĐÀN LIỀN TIẾNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Thực hiện được kĩ thuật liền tiếng trên đàn phím điện tử. Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- Biết chơi đàn phím điện tử với hình thức độc tấu và đệm hát.
- Biết xác định tiết điệu và đặt hợp âm đệm; biết biến tấu đơn giản.

Đàn gam và hợp âm rải của giọng Son trưởng theo kĩ thuật đàn liền tiếng.

1. Đàn gam và hợp âm rải của giọng Pha trưởng

1.1. Đàn gam

1.2. Đàn hợp âm rải

Hướng dẫn thực hiện:

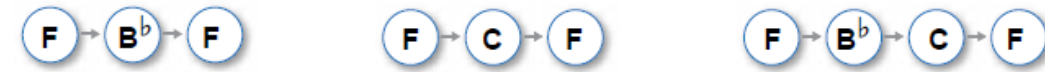
- Đàn riêng từng tay sau đó ghép hai tay.
- Đàn đúng số ngón tay và giữ đều nhịp.
- Đàn gam Pha trưởng theo tiết tấu sau:

2. Đàn các hợp âm ba chính của giọng Pha trưởng

2.1. Đàn các hợp âm sau bằng tay trái với số ngón tay chính xác.

2.2. Thực hiện các thể bấm hợp âm theo sơ đồ sau bằng tay trái

Hướng dẫn thực hiện:

- Chọn tiết điệu Pop hoặc Ballad.
- Thực hiện chuyển hợp âm theo sơ đồ trên với tiết điệu đã chọn.
- Đàn với tốc độ từ chậm đến nhanh dần.

3. Bài kĩ thuật đàn liền tiếng

3.1. Thực hiện đàn liền tiếng theo mẫu tiết tấu sau:

Hướng dẫn thực hiện:

- Tìm hiểu quy luật về quãng và số ngón tay.
- Nhấn phím sau đồng thời nhả phím trước một cách nhịp nhàng.
- Đàn riêng từng tay sau đó ghép hai tay.
- Đàn từ chậm đến nhanh.
- Đàn kết hợp với máy gõ nhịp hoặc tiết điệu tự chọn với tốc độ phù hợp.

3.2. Thực hiện đàn liền tiếng bài trên theo mẫu tiết tấu sau:

ĐÀN GUITAR

Bài 1

ĐÀN TIẾT ĐIỆU SLOWROCK TRÊN GIỌNG ĐÔ TRƯỜNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- Biết đặt hợp âm chính cho bản nhạc giọng Đô trưởng và đệm hát với tiết điệu Slowrock.

Nghe bài hát *Khát vọng mùa xuân* (nhạc: W. A. Mozart; phỏng dịch lời Việt: Tô Hải), nêu cảm nhận và xác định phần dạo đầu, giai điệu chính, kết bài.

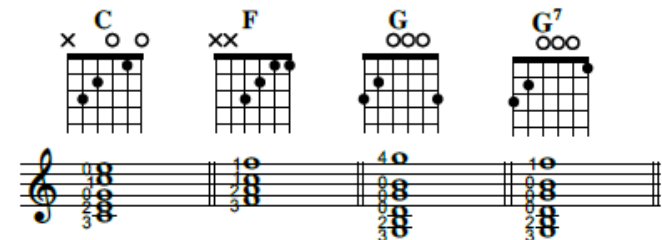
1. Đàn gam Đô trưởng

Hướng dẫn thực hiện:

- Gam Đô trưởng bắt đầu từ nốt Đô ở dây số 5; đàn ở tốc độ chậm, giữ đều nhịp để cảm nhận được tính chất của từng bậc âm.
- Tay trái: bấm đúng nốt, số ngón tay, bấm vào giữa phím đàn sao cho tiếng đàn vang tròn, rõ.
- Tay phải: ngón *i* và *m* luân phiên gảy đều đặn.

2. Đàn các hợp âm chính của giọng Đô trưởng

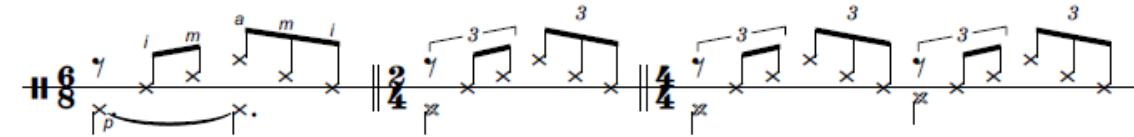

Hướng dẫn thực hiện:

- Tay trái: bấm hợp âm (hợp âm F: ngón 1 bấm chặn dây 1 và dây 2 ở phím 1).
- Tay phải: ngón *p* gảy rải trên các dây từ âm trầm nhất của hợp âm.

3. Cách đệm tiết điệu Slowrock

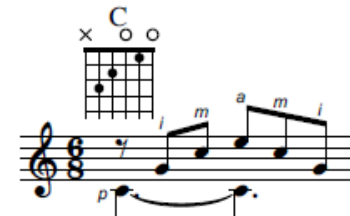
Âm hình tiết điệu Slowrock thường viết ở nhịp $\frac{6}{8}$, $\frac{2}{4}$ hoặc $\frac{4}{4}$ với tốc độ chậm hoặc vừa phải, tính chất nhẹ nhàng khoan thai:

Hướng dẫn thực hiện:

- Tay trái: bấm hợp âm theo kí hiệu ghi trên bản nhạc.
- Tay phải: gảy các ngón *p*, *i*, *m*, *a* theo âm hình tiết điệu.

Ví dụ: cách đệm tiết điệu Slowrock ở hợp âm C (Đô trưởng).

– Tay trái: bấm hợp âm C.

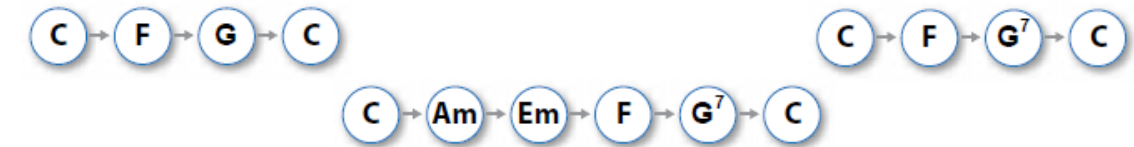
– Tay phải: ngón *p* gảy dây 5 (âm Đô); ngón *i* gảy dây 3 (âm Son); ngón *m* gảy dây 2 (âm Đô); ngón *a* gảy dây 1 (âm Mi).

1. Luyện gam Đô trưởng theo mẫu tiết tấu

2. Đàn tiết điệu Slowrock theo sơ đồ hợp âm

- Bấm, gảy tiết điệu Slowrock với các hợp âm đã học.
- Luyện tập đàn tiết điệu Slowrock theo các sơ đồ hợp âm sau:

1. Đặt hợp âm và đệm bài hát sau:

KHÁT VỌNG MÙA XUÂN

Nhạc: W. A. Mozart

Phỏng dịch lời Việt: Tô Hải

Nhịp nhàng – Vui vẻ

Dù rằng mùa đông đã sang rồi ngàn muôn bông hoa tuyết đang
Này mùa xuân ơi đến mau đây về cho thêm xanh lá cây

CẤU TRÚC CHUYÊN ĐỀ

CHUYÊN ĐỀ 11.1

KĨ NĂNG BIỂU DIỄN THANH NHẠC

Bài 1. Những vấn đề chung về kĩ năng biểu diễn thanh nhạc

Bài 2. Thực hành biểu diễn bài hát hành khúc

Bài 3. Thực hành biểu diễn bài hát trữ tình

Bài 4. Thực hành biểu diễn bài hát vui tươi, linh hoạt

CHUYÊN ĐỀ 11.2

KĨ NĂNG BIỂU DIỄN NHẠC CỤ

Bài 1. Những vấn đề chung về kĩ năng biểu diễn nhạc cụ

Bài 2. Thực hành biểu diễn độc tấu

Bài 3. Thực hành biểu diễn hoà tấu

CHUYÊN ĐỀ 11.3

KĨ NĂNG CHỈ HUY

Bài 1. Những vấn đề chung về chỉ huy

Bài 2. Một số động tác cơ bản diễn tả âm nhạc

Bài 3. Thực hành chỉ huy

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 11 – CHÂN TRỜI SÁNG TẠO

1. Toán 11, tập một	14. Vật lí 11
2. Toán 11, tập hai	15. Chuyên đề học tập Vật lí 11
3. Chuyên đề học tập Toán 11	16. Hoá học 11
4. Ngữ văn 11, tập một	17. Chuyên đề học tập Hoá học 11
5. Ngữ văn 11, tập hai	18. Sinh học 11
6. Chuyên đề học tập Ngữ văn 11	19. Chuyên đề học tập Sinh học 11
7. Tiếng Anh 11	20. Tin học 11 – Định hướng Tin học ứng dụng
Friends Global - Student Book	21. Chuyên đề học tập Tin học 11 – Định hướng Tin học ứng dụng
8. Lịch sử 11	22. Tin học 11 – Định hướng Khoa học máy tính
9. Chuyên đề học tập Lịch sử 11	23. Chuyên đề học tập Tin học 11 – Định hướng Khoa học máy tính
10. Địa lí 11	24. Âm nhạc 11
11. Chuyên đề học tập Địa lí 11	25. Chuyên đề học tập Âm nhạc 11
12. Giáo dục lãnh thổ và pháp luật 11	26. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 11 (1)
13. Chuyên đề học tập Giáo dục lãnh thổ và pháp luật 11	27. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 11 (2)
	28. Giáo dục quốc phòng và an ninh 11

Các đơn vị đầu mối phát hành

- Miền Bắc: CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
- Miền Trung: CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
- Miền Nam: CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long

Sách điện tử: <http://phantrongsangtao.vn>

HỒ NGỌC KHẢI (Tổng Chủ biên) – NGUYỄN THỊ NGỌC DUNG (Chủ biên)
TRẦN HOÀNG THỊ ÁI CẨM – TRẦN ĐỨC – NGUYỄN VĂN HẢO
PHAN THỊ THU LAN – LÊ MINH PHƯỚC – NGUYỄN THỊ PHƯƠNG THỤ

CHUYÊN ĐỀ HỌC TẬP

ÂM NHẠC

11

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

LỜI NÓI ĐẦU

Quyển sách **Chuyên đề học tập Âm nhạc 11** là tài liệu mở rộng, nâng cao kiến thức và kỹ năng âm nhạc trên nền tảng âm nhạc cơ bản được học ở sách giáo khoa **Âm nhạc 11**.

Các bài học trong chuyên đề được thiết kế với nhiều hoạt động đa dạng và phong phú; áp dụng các phương pháp dạy học âm nhạc tiên tiến của thế giới (Kodály, Dalcroze, Orff-Schulwerk,...); nhằm tạo môi trường để học sinh trải nghiệm, thực hành; khai thác khả năng tự học, vận dụng, giải quyết vấn đề và sáng tạo của học sinh,... Thêm vào đó, ở mỗi bài học, sách bao hàm các nhiệm vụ học tập nhằm hình thành và phát triển năng lực chung, năng lực âm nhạc của học sinh, giúp các em tạo nên những sản phẩm âm nhạc cụ thể. Qua đó, giáo viên có thể đánh giá năng lực chung và năng lực âm nhạc của học sinh với các mức độ khác nhau. Tổng thời lượng của chuyên đề là 35 tiết, được chia thành ba chuyên đề:

- Chuyên đề 1: Kỹ năng biểu diễn thanh nhạc (15 tiết).
- Chuyên đề 2: Kỹ năng biểu diễn nhạc cụ (10 tiết).
- Chuyên đề 3: Kỹ năng chỉ huy (10 tiết).

Chúng tôi hi vọng, quyển sách sẽ là người bạn đồng hành đáng tin cậy của các em học sinh lớp 11 có mong muốn tiếp tục phát triển các kỹ năng, kiến thức âm nhạc phục vụ cho sở thích, nhu cầu nghệ thuật và nghề nghiệp tương lai của mình.

Chúc các em học tập tốt và thành công!

NHÓM TÁC GIẢ

Mục lục

	Trang
CHUYÊN ĐỀ 1 KỸ NĂNG BIỂU DIỄN THANH NHẠC	5
Bài 1: Những vấn đề chung về kỹ năng biểu diễn thanh nhạc	5
Bài 2: Thực hành biểu diễn bài hát hành khúc	11
Bài 3: Thực hành biểu diễn bài hát trữ tình	15
Bài 4: Thực hành biểu diễn bài hát vui tươi, linh hoạt	20
CHUYÊN ĐỀ 2 KỸ NĂNG BIỂU DIỄN NHẠC CỤ	26
Bài 1: Những vấn đề chung về kỹ năng biểu diễn nhạc cụ	26
Bài 2: Thực hành biểu diễn độc tấu	31
Bài 3: Thực hành biểu diễn hoà tấu	36
CHUYÊN ĐỀ 3 KỸ NĂNG CHỈ HUY	43
Bài 1: Những vấn đề chung về chỉ huy	43
Bài 2: Một số động tác cơ bản diễn tả âm nhạc	47
Bài 3: Thực hành chỉ huy	52
GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ	59

CHUYÊN ĐỀ
1

KĨ NĂNG BIỂU DIỄN THANH NHẠC

BÀI
1

NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ KĨ NĂNG BIỂU DIỄN THANH NHẠC

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Cảm nhận được nội dung, sắc thái và tình cảm của các bài hát; cảm nhận về sự hoà hợp giữa giọng hát và phần nhạc đệm.
- Phân tích được tiết mục biểu diễn thanh nhạc về các mặt: thể loại, nội dung, cấu trúc, giai điệu, lời ca, sắc thái, giá trị nghệ thuật, hình thức biểu diễn.

▶ Em hãy lắng nghe và quan sát (video) các tiết mục biểu diễn của một số bài hát sau (lựa chọn mỗi bài trong từng cột):

A	B	C
– <i>Khát vọng tuổi trẻ</i> (nhạc và lời: Vũ Hoàng)	– <i>Chiều ngoại ô</i> <i>Mát-xcơ-va</i> (nhạc: V. Solovyov-Sedoy, phỏng dịch lời Việt: Vương Thịnh)	– <i>Tuổi hồng cho em</i> (nhạc và lời: Nguyễn Nam)
– <i>Hát mãi khúc quân hành</i> (nhạc và lời: Diệp Minh Tuyên)	– <i>Giai điệu Tổ quốc</i> (nhạc và lời: Trần Tiến)	– <i>Hát với chú ve con</i> (nhạc và lời: Thanh Tùng)
– <i>Hành khúc tuổi trẻ</i> (nhạc và lời: Nguyễn Văn Hiên)	– <i>Người mẹ</i> (nhạc và lời: Nguyễn Ngọc Thiện)	– <i>Tia nắng hạt mưa</i> (nhạc: Khánh Vinh, lời thơ: Lê Bình)
– <i>Tuổi trẻ thế hệ Bác Hồ</i> (nhạc và lời: Triều Dâng)		

- Nêu cảm nhận của em về nội dung, sắc thái và tình cảm của các bài hát được nêu trong từng cột.
- Nêu cảm nhận của em về sự hoà hợp giữa giọng hát và phần nhạc đệm của các bài hát được nêu trong từng cột.

1. Khái niệm về kĩ năng biểu diễn thanh nhạc

– Kĩ năng là khả năng vận dụng tri thức khoa học vào thực tiễn. Biểu diễn thanh nhạc là trình bày tiết mục thanh nhạc cho công chúng thưởng thức.

– Kĩ năng biểu diễn thanh nhạc là khả năng vận dụng kiến thức về thanh nhạc, phân tích tác phẩm, hình thức thể hiện,... phù hợp với từng bài hát để trình bày cho người khác nghe và xem.

– Rèn luyện kĩ năng biểu diễn thanh nhạc thường xuyên giúp người biểu diễn tự tin hơn trong vai trò là cầu nối quan trọng giữa nhà soạn nhạc và khán giả.

2. Những yếu tố chính cấu thành một tiết mục biểu diễn thanh nhạc

2.1. Tác phẩm

Một tác phẩm âm nhạc là sự thống nhất giữa nội dung và tính chất âm nhạc. Nội dung tác phẩm âm nhạc là những thông điệp về ý tưởng, tư tưởng,... mà tác giả muốn gửi đến khán giả, thể hiện qua tiêu đề tác phẩm, ý nghĩa của ca từ,... Tính chất âm nhạc là đặc điểm riêng của tác phẩm, biểu hiện những cảm xúc nội tâm của tác giả bằng ngôn ngữ âm nhạc như giai điệu, lời ca, tiết tấu, nhịp độ, sắc thái,... Ví dụ như: bài hát hành khúc thường có lời ca thể hiện niềm tự hào, tinh thần lạc quan, khát khao vươn lên trong cuộc sống đi kèm với tính chất âm nhạc mạnh mẽ, hào hùng.

2.2. Hình thức biểu diễn

– *Đơn ca*: Khi một người hát một giai điệu hay bản nhạc cho công chúng thưởng thức gọi là hình thức biểu diễn đơn ca.

– *Song ca*: Khi hai người cùng hát một giai điệu hay bản nhạc cho công chúng thưởng thức gọi là hình thức biểu diễn song ca. Các tiết mục biểu diễn hát song ca có thể được dàn dựng theo kiểu hát đối đáp hoặc hát bè.

– *Hợp xướng*: Khi nhiều người cùng trình diễn một bài hát gồm nhiều giọng và nhiều bè cho công chúng thưởng thức gọi là hình thức biểu diễn hợp xướng; hát hợp xướng có thể có nhạc đệm hoặc không có nhạc đệm (còn gọi là hợp xướng A capella).

Tùy vào nội dung và tính chất âm nhạc của tác phẩm thanh nhạc mà người ta lựa chọn hình thức biểu diễn phù hợp, giúp tác phẩm trở nên sinh động và hấp dẫn hơn.

2.3. Nhạc đệm

Nhạc đệm là phần âm nhạc tạo ra nhịp điệu và hỗ trợ hài hoà cho giai điệu chính của tác phẩm thanh nhạc, làm tăng thêm khả năng biểu đạt của tác phẩm. Sự hoà hợp giữa giọng hát và nhạc đệm sẽ nâng cao giá trị nghệ thuật của tiết mục biểu diễn thanh nhạc.

CHUYÊN ĐỀ
2

KĨ NĂNG BIỂU DIỄN NHẠC CỤ

BÀI
1

NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ KĨ NĂNG BIỂU DIỄN NHẠC CỤ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Cảm nhận được nội dung, sắc thái và tình cảm của các tác phẩm âm nhạc.
- Phân tích được tiết mục biểu diễn độc tấu và hoà tấu: Thể loại, nội dung, cấu trúc, giai điệu, hoà âm, sắc thái và kĩ năng biểu diễn.
- Tự đánh giá về khả năng biểu diễn của bản thân, phân tích được ưu điểm và hạn chế.

▶ Em hãy lắng nghe và nêu cảm nhận (về nội dung, sắc thái, tình cảm và hình thức biểu diễn) hai tác phẩm sau:

- Độc tấu piano bài *Fur Elise* (L. V. Beethoven).
- Hoà tấu guitar bài *Besame mucho* (Consuelo Velázquez).

1. Khái niệm về kĩ năng biểu diễn nhạc cụ

– Kĩ năng là khả năng vận dụng tri thức khoa học vào thực tiễn. Biểu diễn nhạc cụ là trình bày tiết mục độc tấu hay hoà tấu cho công chúng thưởng thức.

– Kĩ năng biểu diễn nhạc cụ là khả năng vận dụng kiến thức về nhạc cụ, phân tích tác phẩm, hình thức thể hiện,... phù hợp với từng bản nhạc để trình bày cho người khác nghe và xem.

– Rèn luyện kĩ năng biểu diễn nhạc cụ thường xuyên giúp người biểu diễn tự tin hơn trong vai trò là cầu nối quan trọng giữa nhà soạn nhạc và khán giả.

2. Hình thức và kĩ năng biểu diễn nhạc cụ

2.1. Độc tấu

– Độc tấu là hình thức biểu diễn nhạc cụ do một người thực hiện. Ví dụ: Độc tấu guitar, độc tấu piano, độc tấu đàn phím điện tử,...

– Một số kĩ năng cơ bản trong độc tấu:

- Kĩ năng phân tích

Phân tích về tính năng nhạc cụ: mỗi loại nhạc cụ có một âm sắc riêng với kĩ thuật diễn tấu khác nhau. Phân tích tính năng nhạc cụ giúp người biểu diễn khai thác trọn vẹn khả năng biểu cảm của nhạc cụ đó.

Phân tích tác phẩm: giúp người biểu diễn nắm vững tác phẩm về nội dung, tính chất âm nhạc, cấu trúc, giai điệu, tiết tấu, nhịp độ, sắc thái, hoà âm,...; từ đó tìm ra cách thức thể hiện tác phẩm phù hợp.

- Kĩ năng làm chủ kĩ thuật diễn tấu

Kĩ năng làm chủ kĩ thuật diễn tấu giúp người chơi nhạc cụ tự tin hơn trong biểu đạt nội dung âm nhạc. Để làm chủ kĩ thuật diễn tấu, cần luyện tập thuần thục các bài tập kĩ thuật có liên quan đến bản nhạc.

- Kĩ năng thể hiện tác phẩm

Kĩ năng thể hiện tác phẩm là sự tổng hoà các yếu tố: tâm lí biểu diễn, kĩ thuật diễn tấu, niềm cảm, phục trang, cách giới thiệu,... Để thực hiện tốt kĩ năng thể hiện tác phẩm, cần luyện tập biểu diễn phong phú về thể loại, đa dạng về sân khấu và đối tượng khán giả.

Ví dụ: Một số kĩ năng khi độc tấu bản nhạc *Love Is Blue* (Nguyễn Thị Ngọc Dung chuyển soạn)

LOVE IS BLUE (L'AMOUR EST BLUE)

Nhạc: Andre Popp
Lời: Pierre Cour

Moderately

The musical score for 'Love Is Blue' is presented in G major and 4/4 time. It consists of five staves of music. The first staff shows the beginning of the piece with a tempo marking of 'Moderately'. The melody is written in treble clef. Chords are indicated above the notes: Em, A, D, Em, C, D, G. The second staff continues the melody with chords Em, A, D, Em, C, B, Em. The third staff shows a more complex chord progression: E, F#m, E, A, E, E, B, B7, Em. The fourth staff continues with Em, A, D, Em, C, D, G. The fifth staff concludes the piece with Em, A, D, Em, C, B7, Em.

CHUYÊN ĐỀ
3

KĨ NĂNG CHỈ HUY

BÀI
1

NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG
VỀ CHỈ HUY

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Thực hiện đúng tư thế và phạm vi hoạt động của hai tay.
- Thực hiện được sơ đồ chỉ huy các loại nhịp 2 phách, 3 phách, 4 phách; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc.
- Tự đánh giá được khả năng thực hiện về tư thế, hoạt động của hai tay về sơ đồ đánh nhịp của bản thân.
- Phân tích được ưu điểm và hạn chế của bản thân khi đánh nhịp cơ bản.

 Xem clip chỉ huy hợp xướng và nêu hiểu biết của em về vai trò người chỉ huy.

 1. Khái niệm về chỉ huy

Chỉ huy (người lãnh đạo) là người điều khiển một tập thể hát hoặc diễn tấu tác phẩm âm nhạc.

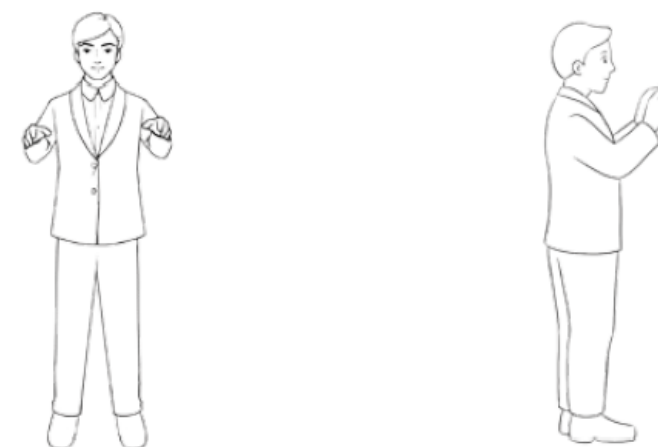
2. Nhiệm vụ của người chỉ huy

Người chỉ huy có nhiệm vụ dàn dựng trên cơ sở nắm bắt nội dung, hình tượng và yêu cầu biểu đạt của tác phẩm, từ đó làm mới tác phẩm bằng tư duy sáng tạo riêng của mình như: thay đổi cách hát, cấu trúc trình bày, đội hình biểu diễn,... mang đến cho người nghe một màu sắc âm nhạc mới, tạo nên những hiệu quả cảm xúc mới.

3. Tư thế chỉ huy

3.1. Tư thế đứng

Khi chỉ huy, người chỉ huy đứng thẳng, hai chân mở rộng khoảng 20 – 25 cm và dồn trọng tâm vào cả hai chân. Toàn thân thoải mái để có thể xoay chuyển dễ dàng và mắt luôn hướng vào người hát. Tránh tình trạng ưỡn người, ngã về phía sau, hay đổ ra phía trước.

Hình 1: Tư thế đứng chỉ huy mặt trước Hình 2: Tư thế đứng chỉ huy mặt nghiêng

3.2. Tư thế chuẩn bị

Cánh tay trên đưa ra phía trước, hợp với thân người một góc khoảng 45 độ, lòng bàn tay úp xuống (lòng bàn tay gần như song song với mặt sàn) không gồng cứng, thả lỏng cơ thể và tay để động tác chỉ huy dễ linh hoạt.

3.3. Hoạt động của hai tay

Phạm vi hoạt động của hai tay thường trong một khung điều khiển nhất định.

– Chiều dọc: lấy ngang ngực làm điểm giữa, tay người chỉ huy đưa lên cao nhất không quá đỉnh đầu, xuống thấp nhất ngang thắt lưng.

– Chiều ngang: lấy điểm ngoài cùng của bả vai làm trung tâm, khi hai tay đưa vào với khoảng hẹp nhất đến hàng khuy áo trước ngực; Khi hai tay đưa ra dang rộng tự nhiên, cánh tay không duỗi thẳng, khuỷu tay hơi gấp một chút.

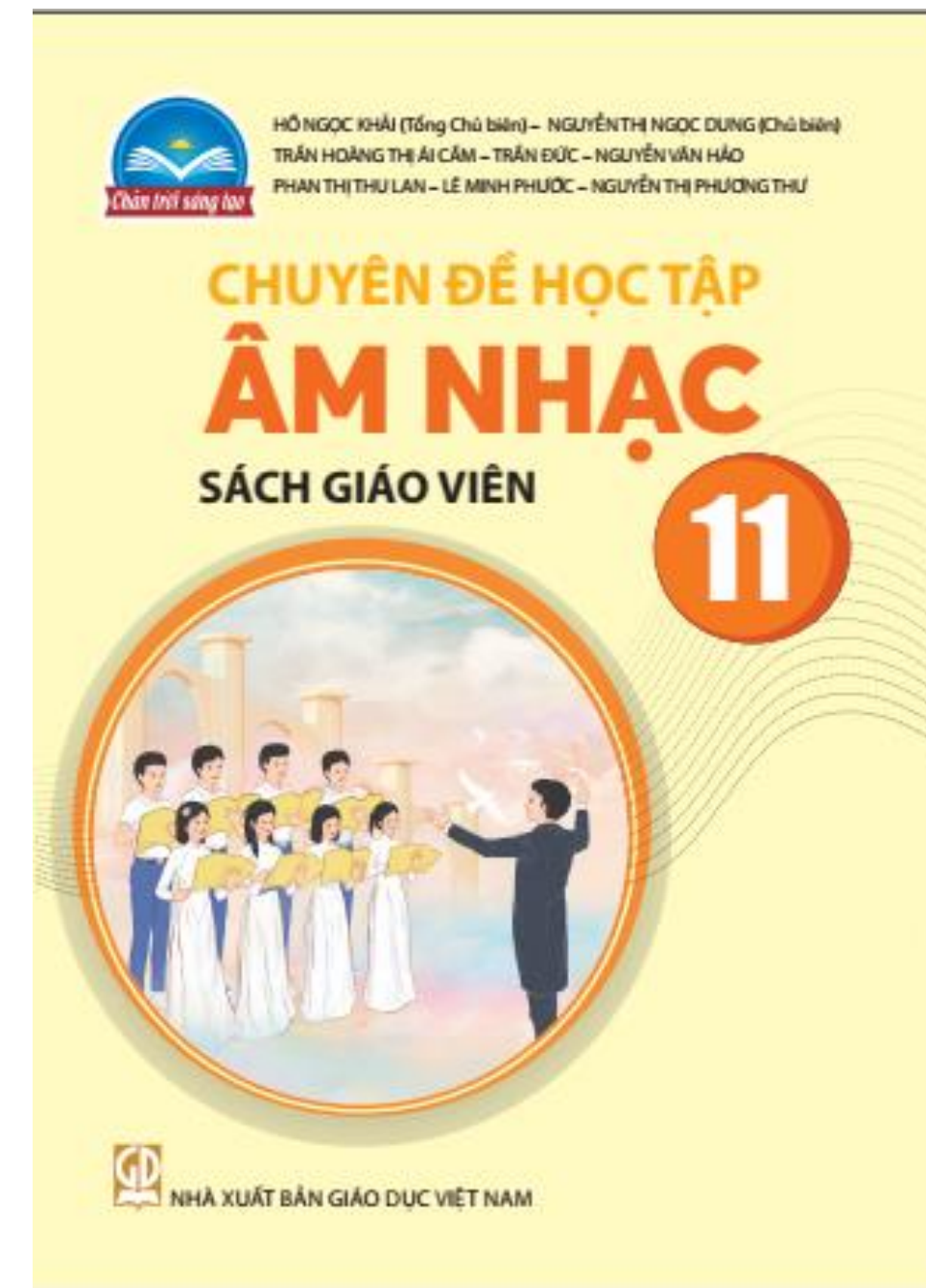
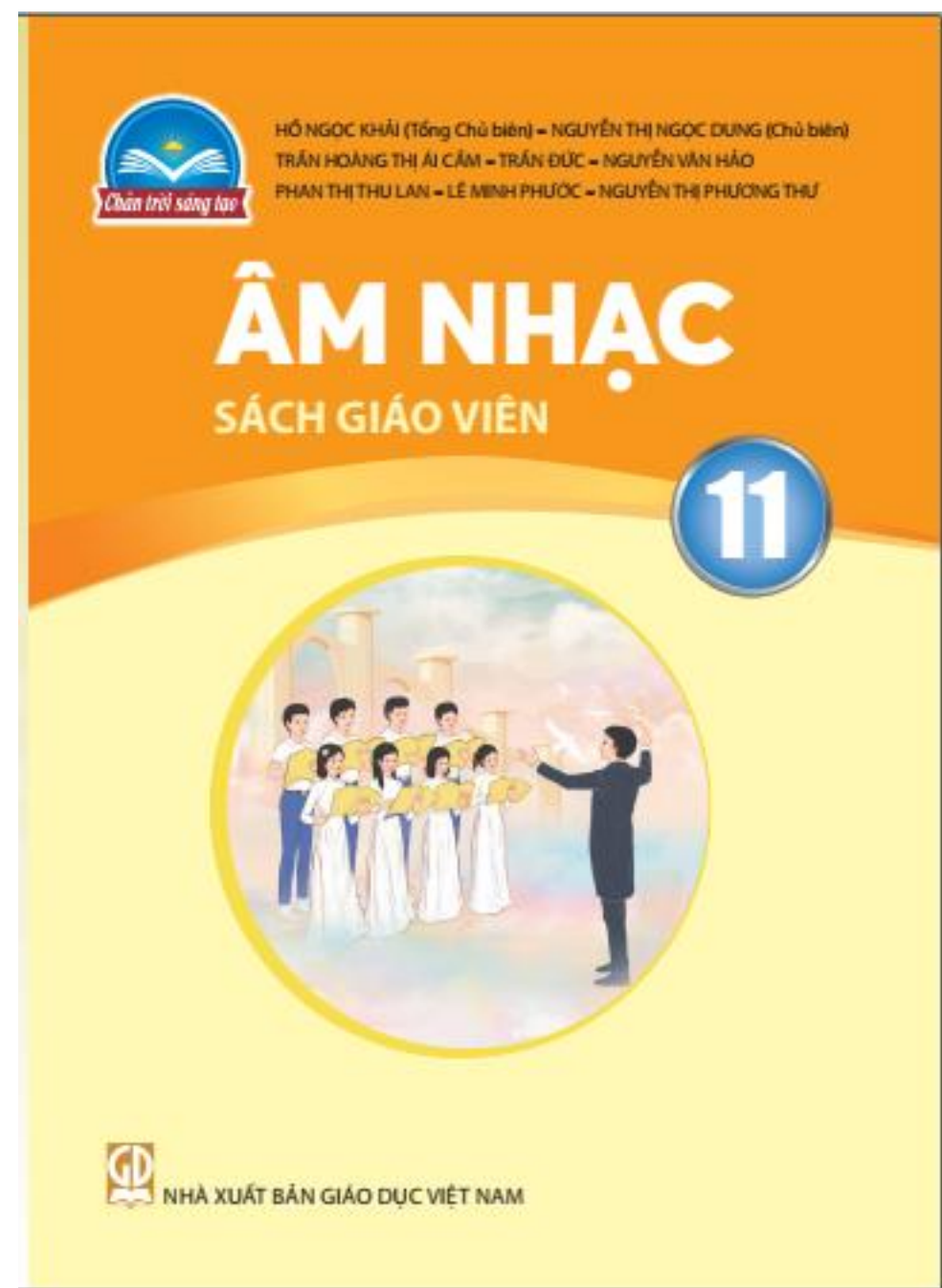
Tuy nhiên, người chỉ huy có thể điều chỉnh phạm vi hoạt động của hai tay cho phù hợp với tính chất từng tác phẩm âm nhạc.

Hình 3: Tư thế tay khi đưa lên

Hình 4: Tư thế tay khi đánh xuống

Sách giáo viên Âm nhạc 11

B. HƯỚNG DẪN TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

Minh họa:
YCCĐ & các
PP&KT dạy học
trong Chủ đề 1

NLÂN	YCCĐ	Mạch nội dung/ tên bài học	PP&KTDH phù hợp
Thể hiện âm nhạc	Hát đúng ca độ, trường độ lời ca và sắc thái của bài <i>Tuổi trẻ Việt Nam ơi!</i> ; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc của bài hát; biết hát với hình thức đơn ca và tốp ca; biết hát hai bè đơn giản.	Hát: <i>Tuổi trẻ Việt Nam ơi!</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Dạy học trực quan: tranh, video, nhạc cụ,... - Thực hành trình diễn. - Dạy học giải quyết vấn đề. - Dạy học hợp tác. - KTDH: các mảnh ghép,...
	Biết kết hợp nhạc cụ gõ để đệm cho bài <i>Tuổi trẻ Việt Nam ơi!</i> ; biết hoà tấu nhạc cụ thể hiện tiết tấu, giai điệu và hoà âm.	Nhạc cụ: Nhạc cụ gõ, kèn phím, ukulele.	
	Đọc đúng ca độ gam Pha trưởng. Đọc đúng ca độ, trường độ của <i>Bài đọc nhạc số 1</i> giọng Pha trưởng.	Đọc nhạc: <i>Bài đọc nhạc số 1.</i>	
Cảm thụ và hiểu biết âm nhạc	Nêu được vài nét về các giai đoạn lịch sử âm nhạc Việt Nam. Kể được tên một số nhạc sĩ Việt Nam tiêu biểu.	Thường thức âm nhạc: Vài nét về lịch sử âm nhạc Việt Nam.	<ul style="list-style-type: none"> - Dạy học hợp tác. - Dạy học giải quyết vấn đề. - KTDH: các mảnh ghép, khăn trải bàn,...
	Nêu được đặc điểm, cấu trúc và một số hợp âm của giọng Pha trưởng. Nhận biết được bản nhạc viết ở giọng Pha trưởng.	Lí thuyết âm nhạc: Giọng Pha trưởng và một số hợp âm của giọng Pha trưởng.	
Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc	Biết kết hợp và vận dụng các kiến thức, kĩ năng đã học vào thực tiễn	Nhạc cụ: Biết kết hợp các nhạc cụ để đệm cho bài hát. Dàn dựng và biểu diễn bài hát.	<ul style="list-style-type: none"> - Dạy học giải quyết vấn đề. - KTDH: khăn trải bàn, các mảnh ghép,...

PHẦN KIẾN THỨC CHUNG

CHỦ ĐỀ 1:

ƯỚC MƠ BAY CAO
(Thời lượng: 8 tiết)

Yêu cầu cần đạt:

Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Hát đúng cao độ, trường độ, lời ca và sắc thái; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc của bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*.
- NLÂN2: Biết hát với hình thức đơn ca, tốp ca, biết hát hai bè đơn giản.
- NLÂN3: Biết kết hợp nhạc cụ gõ đệm cho bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*.
- NLÂN4: Biết hoà tấu nhạc cụ thể hiện tiết tấu, giai điệu và hoà âm.
- NLÂN5: Đọc đúng cao độ gam Pha trưởng.
- NLÂN6: Đọc đúng cao độ, trường độ của *Bài đọc nhạc số 1* giọng Pha trưởng.
- NLÂN7: Nêu được đặc điểm, cấu trúc và một số hợp âm của giọng Pha trưởng.
- NLÂN8: Nêu được vài nét về các giai đoạn lịch sử âm nhạc Việt Nam.
- NLÂN9: Kể được tên một số nhạc sĩ Việt Nam tiêu biểu.

Năng lực chung:

- NLC1: Sẵn sàng đón nhận và quyết tâm vượt qua thử thách trong học tập và đời sống.
- NLC2: Biết chủ động đề xuất mục đích hợp tác để giải quyết vấn đề.
- NLC3: Vận dụng một cách linh hoạt những kiến thức, kĩ năng đã học hợp tác với nhau để hoàn thành nhiệm vụ học tập.

Phẩm chất:

PC1: Tích cực tìm tòi và sáng tạo trong học tập, có ý chí vượt qua khó khăn để đạt kết quả tốt trong học tập.

Chủ đề 1 KIẾN THỨC CHUNG
ƯỚC MƠ BAY CAO

- * **Bài 1.** Hát: Bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*
- * **Bài 2.** Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*
- * **Bài 3.** Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 1* giọng Pha trưởng
- * **Bài 4.** Lí thuyết âm nhạc: Giọng Pha trưởng và một số hợp âm của giọng Pha trưởng
- * **Bài 5.** Thường thức âm nhạc: Vài nét về lịch sử âm nhạc Việt Nam

Tổ chức hoạt động dạy học

Bài 1: BÀI HÁT TUỔI TRẺ VIỆT NAM OI!

Mục tiêu: : NLÂN1, NLÂN2, NLC1, NLC3, PC1.

Thiết bị dạy học: file âm thanh bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*, đàn phím điện tử, đàn guitar, máy nghe nhạc, máy chiếu,...

PP & KTDH chủ yếu:

- PPDH: làm mẫu, vận động nhịp điệu, vận động cảm thụ (Dalcroze),...
- KTDH: chia nhóm, mảnh ghép, khăn trải bàn,...

Gợi ý tổ chức hoạt động dạy học:

1. Mở đầu

HD1: Khám phá

HS nghe bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* kết hợp vận động cơ thể; sau đó, HS nêu cảm nhận về nội dung và tính chất âm nhạc trong bài.

Bài 1

HÁT BÀI HÁT TUỔI TRẺ VIỆT NAM OI!

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Hát đúng cao độ, trường độ, lời ca và sắc thái; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc của bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*
- Biết hát với hình thức đơn ca, tốp ca, biết hát hai bè đơn giản.

Nghe và nêu cảm nhận của em về nội dung và tính chất âm nhạc trong bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*

TUỔI TRẺ VIỆT NAM OI!
Nhạc và lời: Sĩ Luân
Người soạn bè: Ái Cẩm

Nhẹ, nhiệt tình

Cầm tay mà đi bạn ơi! Cầm tay mà đi bạn ơi! Ta
nghe trong trái tim này. Lời quê hương đang gọi ta. Chẳng ngại ngần
chi đường xa. Những khó khăn sẽ vượt qua. Cầm tay mà
đi bạn ơi! Cầm tay mà đi bạn ơi! Quê hương trong trái tim này.
Nhịp đập hơi thở đời ta. Tuổi trẻ nơi đây xông pha. Sẽ
chia tình yêu bao la. Tuổi trẻ ơi bay cao. Có biết bao hi vọng. Khao
khát chiến thắng để thành công. Việt Nam ơi con tim mãi hiện

2. Hình thành kiến thức mới

HD2: Tìm hiểu thông tin về tác giả và bài hát

- GV chia lớp thành 4 nhóm và nêu ra nhiệm vụ để tìm hiểu về nội dung sau:

- + Nhóm 1: tìm hiểu về nhạc sĩ Sĩ Luân (năm sinh, quá trình hoạt động âm nhạc, các tác phẩm,...); có thể tìm hiểu thêm thông tin về người soạn bè Ái Cẩm.
  - + Nhóm 2 và 3: tìm hiểu bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* (kí hiệu, âm hình tiết tấu, tính chất, nhịp, cấu trúc, chia câu, chia đoạn, hát bè,...).
  - + Nhóm 4: tìm hiểu về nội dung, ý nghĩa bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* (SGK Âm nhạc 11, trang 8).
- Các nhóm trình bày trước lớp sau khi hoàn thành nhiệm vụ.

- GV tổng kết ý kiến các nhóm và đưa ra kết luận, lồng ghép giáo dục phẩm chất cho HS, sau đó giới thiệu một số bài hát của nhạc sĩ Sĩ Luân như: *Áo dài ơi, Mắt nai cha cha cha, Mái xanh tuổi hai mươi,...*

HD3: Tập hát bài Tuổi trẻ Việt Nam ơi!

- Khởi động giọng: HS khởi động giọng theo mẫu luyện thanh sau, đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2, trong tầm âm phù hợp:

Nô nô nô nô na na na na

- Tùy vào năng lực HS mà GV tổ chức các bước dạy hát phù hợp như: đọc lời ca theo tiết tấu, hát mẫu và hướng dẫn HS tập hát từng câu, ráp lại theo lối móc xích.

- GV lắng nghe và sửa sai; hướng dẫn những chỗ lấy hơi, ngắt câu hay cần hát ngân vang cho HS.

3. Luyện tập

HD4: Hát kết hợp vỗ tay

- HS thực hành tập hát cả bài theo nhóm, thể hiện được tính chất âm nhạc của bài.

- HS hát cả bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* kết hợp vỗ tay theo phách; HS tự sáng tạo mẫu tiết tấu vỗ tay phù hợp với bài.

- Các nhóm trình diễn cả bài trước lớp; GV quan sát và chỉnh sửa lỗi sai nếu có.

4. Vận dụng

HD5: Hát bè

- GV hướng dẫn HS hát bè đoạn 2, chia nhóm và giao nhiệm vụ như sau:

- + Nhóm 1: tập hát bè trên và sáng tạo mẫu vận động cơ thể phù hợp.
- + Nhóm 2: tập hát bè dưới kết hợp vỗ tay theo nhịp.

- Các nhóm trình bày kết quả, sau đó ráp 2 bè cả đoạn (chú ý sự hoà quyện âm thanh giữa các bè); GV nhận xét và góp ý thêm.

HD6: Dàn dựng và biểu diễn bài hát

- GV hướng dẫn HS cách tổ chức, xác định cách trình bày biểu diễn bài hát (đơn ca đoạn 1, tốp ca hoặc đồng ca đoạn 2).
- HS làm việc nhóm: thảo luận lên ý tưởng dàn dựng (sáng tạo mẫu vận động, trang phục, hình thể sân khấu) cho bài hát và thực hành với nhau.
- Các nhóm trình diễn trước lớp; GV quan sát, nhận xét và góp ý thêm về sản phẩm âm nhạc của các nhóm.

Bảng đánh giá

Mức độ	Tiêu chí	Đạt	Chưa đạt
Mức độ 1	Hát đúng cao độ, trường độ, lời ca và sắc thái của bài hát. Biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc của bài hát.		
Mức độ 2	Biết hát với hình thức đơn ca, tốp ca.		
Mức độ 3	Biết dàn dựng và biểu diễn bài hát với các hình thức khác nhau.		

Tổ chức hoạt động dạy học

Bài 2: THỰC HÀNH ĐỆM HÁT BÀI TUỔI TRẺ VIỆT NAM ƠI!

Mục tiêu: NLÂN3, NLÂN4, NLC2, NLC3, PC1.

Thiết bị dạy học: ukulele, nhạc cụ giai điệu (dàn phím điện tử, guitar, kèn phím, recorder,...), thanh phách, trống con.

PP & KTDH:

- PPDH: làm mẫu, trực quan, Orff-Schulwerk, Kodaly,...
- KTDH: chia nhóm, mảnh ghép, đặt câu hỏi.

Bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* của tác giả Sỹ Luân (sinh năm 1982) được chọn để chào mừng Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Thành phố Hồ Chí Minh lần thứ X và Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh toàn quốc lần thứ XI, nhiệm kỳ 2017 – 2022. Nội dung lời ca của bài hát thể hiện những khát vọng, hoài bão và ước mơ của tuổi trẻ được chung tay xây dựng quê hương, đất nước. Bài hát có nhịp độ nhanh; tính chất vui tươi, hân hoan, nhiệt huyết; cấu trúc 2 đoạn nhạc: đoạn 1 từ ô nhịp 1 đến ô nhịp 16; đoạn 2 từ ô nhịp 16 đến hết bài.

Hướng dẫn thực hiện hát:
- Đọc lời ca theo tiết tấu của bài hát.
- Tập hát từng câu, theo tốc độ từ chậm đến nhanh; lấy hơi ở những chỗ có dấu lặng.
- Hát bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* thể hiện nhiệt huyết tuổi trẻ ở đoạn 1; mạnh mẽ, cao trào ở đoạn 2.

Hát bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* kết hợp vỗ tay theo nhịp.
1. Hát bè đoạn 2 bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* thể hiện sự hoà quyện âm thanh giữa 2 bè.

2. Dàn dựng và biểu diễn bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* theo hình thức đơn ca ở đoạn 1, tốp ca hoặc đồng ca ở đoạn 2.

Hướng dẫn thực hiện:
- Xác định hình thức trình bày của bài hát.
- Thảo luận các ý tưởng dàn dựng với các bạn: sáng tạo mẫu vận động cảm thụ phù hợp với tính chất âm nhạc của bài hát, lựa chọn trang phục phù hợp với nội dung bài hát, hình thể sân khấu.

Gợi ý hoạt động dạy học:

1. Mở đầu

HD1: Khám phá

- HS theo nhóm, quan sát và tự thực hiện mẫu vận động trong SGK để làm quen với nhịp $\frac{4}{4}$.

- Các nhóm thay phiên nhau thể hiện trước lớp, GV nhận xét và sửa sai (nếu có).

- GV đếm nhịp hoặc dùng nhạc cụ gõ 4 phách để làm tín hiệu cho cả lớp cùng thể hiện đồng bộ mẫu vận động.

2. Hình thành kiến thức mới

HD2: Luyện tập nhạc cụ thể hiện tiết tấu (thanh phách và trống nhỏ)

- GV hướng dẫn HS phân tích 2 mẫu luyện tập trong mục Nhạc cụ thể hiện tiết tấu (chú ý động tác tay khi thể hiện các dấu lặng để tạo điểm tựa tiết tấu).

Bài 2

NHẠC CỤ

THỰC HÀNH ĐỆM HÁT BÀI TUỔI TRẺ VIỆT NAM ƠI!

YÊU CẦU CẦN ĐẠT
- Biết kết hợp nhạc cụ gõ để đệm cho bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*
- Biết hoà tấu nhạc cụ thể hiện tiết tấu, giai điệu và hoà âm.

Vận động cơ thể theo mẫu tiết tấu sau:

1. Nhạc cụ thể hiện tiết tấu
Sử dụng nhạc cụ gõ để luyện tập hai mẫu tiết tấu sau:

Mẫu 1:
Thanh phách:
Trống nhỏ:

Mẫu 2:
Thanh phách:
Trống nhỏ:

2. Nhạc cụ thể hiện giai điệu
Thể hiện giai điệu sau bằng nhạc cụ phù hợp:

Nhạc, nhiệt tình *Biên soạn: Phương Thư*

- Chú ý: cần cho HS giảm nhẹ mũi bàn chân ở các phách để giữ đều nhịp khi chơi các nhạc cụ gõ.

- GV chia lớp thành 2 nhóm và giao nhiệm vụ luyện tập mẫu tiết tấu cho từng nhóm như sau:

- Nhóm 1: sử dụng thanh phách (khi đọc "um", tay vận động như gõ thanh phách, nhưng hai thanh không chạm vào nhau, âm thanh không vang lên nhưng tạo được điểm tựa cho tiết tấu, việc thể hiện sẽ dễ dàng hơn).

Mẫu 1:

Mẫu 2:

- Nhóm 2: sử dụng trống con (khi đọc "hm", tay vận động như gõ dùi nhưng không chạm vào trống, âm thanh không vang lên nhưng tạo được điểm tựa cho tiết tấu, việc thể hiện sẽ dễ dàng hơn).

Mẫu 1:

Mẫu 2:

- Các nhóm trình bày kết quả nhiệm vụ trước lớp; GV quan sát và sửa sai (nếu có).

- Sau khi các nhóm đã hoàn thành nhiệm vụ; GV có thể hoán đổi nhiệm vụ giữa các nhóm.
- Kết hợp các nhóm để gõ 2 bè (PP mảnh ghép) và hoàn chỉnh bài luyện tập.

HD3: Luyện tập nhạc cụ thể hiện giai điệu

- GV hướng dẫn HS phân tích và đọc giai điệu trong mục 2. Nhạc cụ thể hiện giai điệu.
- GV có thể dàn mẫu giai điệu này để HS nghe, cảm nhận tính chất âm nhạc và ghi nhớ.

- HS chọn nhạc cụ thể hiện giai điệu quen dùng để luyện tập theo nhóm.

HD4: Luyện tập nhạc cụ thể hiện hoà âm (dàn ukulele)

- GV hướng dẫn HS phân tích và bấm gảy các hợp âm C – Am – F – G⁷.

- GV hướng dẫn HS đọc âm hình tiết tấu và luyện tập (động tác tay phải có thể đưa lên đưa xuống đều đặn nhưng chỉ chạm vào dây đàn ở các âm tiết "ta" và "tí"). Chú ý: cần cho HS giảm nhẹ mũi bàn chân ở các phách để giữ đều nhịp khi tập đệm nhạc cụ.

3. Luyện tập

HĐ5: Hoà tấu nhạc cụ

- GV chia nhóm và giao nhiệm vụ cho từng nhóm: mỗi nhóm luyện tập một bè trong đoạn hoà tấu.
- Các nhóm trình bày kết quả nhiệm vụ trước lớp; GV quan sát và sửa sai (nếu có).
- Sau khi các nhóm đã hoàn thành nhiệm vụ, GV kết hợp các nhóm để hoà tấu.

4. Vận dụng

HĐ6: Tổ chức biểu diễn

- GV giao nhiệm vụ cho các nhóm:
  - + Vận dụng phần hoà tấu làm câu nhạc dạo đầu cho bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*
  - + Sử dụng mẫu vận động cơ thể ở phần Mở đầu (SGK Âm nhạc 11, trang 9) để đệm cho bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*
- Các nhóm trình bày kết quả nhiệm vụ trước lớp vào tiết học sau; GV quan sát và sửa sai (nếu có).
- Tuỳ theo năng lực của HS, GV có thể hướng dẫn các em đặt hợp âm đệm cho bài hát để tiết mục biểu diễn thêm phần phong phú hơn.

Bảng đánh giá

Mức độ	Tiêu chí	Đạt	Chưa đạt
Mức độ 1	Biết kết hợp nhạc cụ gõ tiết tấu để đệm cho bài hát <i>Tuổi trẻ Việt Nam ơi!</i> .		
Mức độ 2	Biết hoà tấu nhạc cụ thể hiện tiết tấu, giai điệu và hoà âm.		
Mức độ 3	Có sáng tạo trong đệm hát.		

3. Nhạc cụ thể hiện hoà âm
Thể hiện các hợp âm theo âm hình tiết tấu sau bằng đàn ukulele:

Hoà tấu đoạn nhạc sau:
Nhanh, nhiệt tình

Biên soạn: Phương Thu

Nhạc cụ thể hiện giai điệu:
Ukulele
Thanh phách
Trống nhỏ

Hướng dẫn thực hiện:
- Tập riêng từng loại nhạc cụ, thể hiện chính xác các dấu lặng.
- Xác định các câu nhạc trong đoạn hoà tấu, tập hoà tấu theo từng câu.
- Hoà tấu cả đoạn nhạc, giữ đều nhịp.

1. Vận dụng phần hoà tấu làm câu nhạc dạo đầu cho bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*.
2. Sử dụng mẫu vận động cơ thể ở phần Mở đầu (trang 9) để đệm cho bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*.

Bài 3

ĐỌC NHẠC BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 1 GIỌNG PHA TRƯỜNG

- YÊU CẦU CẦN ĐẠT:**
- Đọc đúng cao độ gam Pha trường.
  - Đọc đúng cao độ, trường độ của *Bài đọc nhạc số 1* giọng Pha trường.

Nghe các âm ổn định của giọng Pha trường và nhắc lại bằng từ "la".

1. *Bài đọc nhạc số 1* giọng Pha trường
Moderato Tác giả: Hồ Ngọc Kỳ

2. Đọc gam Pha trường (F major/ F dur)

3. Đọc các âm ổn định của giọng Pha trường

4. Đọc quãng 1, quãng 2 và quãng 3 theo âm hình tiết tấu

- Hướng dẫn thực hiện:
- Phân tích nhịp, vỗ tay theo âm hình tiết tấu.
- Xác định những chỗ có quãng 1, quãng 2 và quãng 3 trong bài.
- Đọc quãng đúng cao độ và tiết tấu.

5. Gõ tiết tấu

2. Hình thành kiến thức mới

HĐ2: Phân tích cấu trúc Bài đọc nhạc số 1

GV hướng dẫn HS phân tích cấu trúc (về câu nhạc, đoạn nhạc) *Bài đọc nhạc số 1* (Bài đọc nhạc số 1 được viết ở hình thức một đoạn nhạc, gồm 2 câu có nhắc lại: câu 1 gồm có 1n+1n+2n, câu 2 gồm có 1n+1n+2n).

HĐ3: Đọc gam và đọc các âm ổn định của giọng Pha trường

- GV hướng dẫn HS đọc gam và đọc các âm ổn định lần lượt theo chiều đi lên và đi xuống.

- GV có thể hướng dẫn thêm cho HS đọc gam và đọc các âm ổn định theo từng nhóm có 2, 3, 4, 5,... âm. Ví dụ (mục 2 trang 11).

HĐ4: Đọc quãng theo âm hình tiết tấu

- GV hướng dẫn HS đọc tiết tấu theo âm tiết:

- GV hướng dẫn HS đọc bài đọc quãng trong SGK (chú ý cảm nhận tính chất quãng 1, 2, 3 theo nhóm âm hình tiết tấu).

HĐ5: Gõ tiết tấu

- GV hướng dẫn HS đọc tiết tấu theo âm tiết:

- GV chia nhóm và giao nhiệm vụ cho từng nhóm: nhóm 1 sử dụng thanh phách, nhóm 2 sử dụng trống nhỏ để thực hiện gõ mẫu tiết tấu tương ứng.

- Các nhóm trình bày kết quả nhiệm vụ trước lớp; GV quan sát và sửa sai (nếu có).

- Sau khi các nhóm đã hoàn thành nhiệm vụ, GV kết hợp các nhóm để gõ tiết tấu 2 bè.

3. Luyện tập

HĐ6: Đọc Bài đọc nhạc số 1

- HS vận dụng kiến thức đã học để luyện tập đọc *Bài đọc nhạc số 1*.

- HS thực hành đọc nhạc kết hợp gõ đệm theo nhóm.

- GV hướng dẫn, quan sát và sửa sai.

Tổ chức hoạt động dạy học

Bài 3: BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 1 GIỌNG PHA TRƯỜNG

Mục tiêu: NLÂN5, NLÂN6, NLC2, NLC3, PC1.

Thiết bị dạy học: đàn phím, nhạc cụ gõ, máy chiếu (nếu có),...

PP & KTDH:
- PPDH: làm mẫu, trực quan, Orff-Schulwerk, Kodály, ...
- KTDH: chia nhóm, mảnh ghép.

Gợi ý hoạt động dạy học:

1. Mở đầu

HĐ1: Khám phá

Trò chơi "Copy cat": GV dùng đàn cho học sinh nghe và nhắc lại các âm ổn định của giọng Pha trường bằng âm "la".

4. Vận dụng

HD7: Sáng tạo động tác vận động cơ thể đệm cho Bài đọc nhạc số 1

- GV chia nhóm và giao nhiệm vụ: sáng tạo động tác vận động để đệm cho Bài đọc nhạc số 1.
- GV có thể gợi ý cho HS những tiết tấu có thể áp dụng. Từ gợi ý đó, HS ghép những động tác sao cho phù hợp. Ví dụ:

- Các nhóm trình bày kết quả nhiệm vụ trước lớp vào tiết học sau. Các HS nêu nhận xét; GV hướng dẫn, quan sát và sửa sai (nếu có).

Bảng đánh giá

Mức độ	Tiêu chí	Đạt	Chưa đạt
Mức độ 1	Đọc đúng cao độ gam Pha trưởng.		
Mức độ 2	Vận dụng những kiến thức âm nhạc để đọc đúng cao độ, trường độ của Bài đọc nhạc số 1 giọng Pha trưởng.		
Mức độ 3	Có sáng tạo trong gõ đệm cho bài đọc nhạc.		

◀ Tổ chức hoạt động dạy học

Bài 4: GIỌNG PHA TRƯỞNG VÀ MỘT SỐ HỢP ÂM CỦA GIỌNG PHA TRƯỞNG

Mục tiêu: NLÂN7, NLC1, NLC3, PC1.

Dụng cụ dạy học: đàn phím điện tử, đàn guitar, máy chiếu, bảng tương tác,...

PP & KTDH:

- PPDH: làm mẫu, trực quan,...
- KTDH: chia nhóm, mảnh ghép, đặt câu hỏi.

Hướng dẫn thực hiện:

- Mỗi bè sử dụng nhạc cụ gõ khác nhau.
- Chơi nhạc cụ gõ hoặc vỗ tay theo tiết tấu từng bè.
- Chia nhóm, cùng thực hiện gõ tiết tấu 2 bè.

Hướng dẫn thực hiện Bài đọc nhạc số 1 giọng Pha trưởng:

- Xác định các câu nhạc và các quãng có trong Bài đọc nhạc số 1.
- Tập đọc nhạc theo từng câu, sau đó đọc cả bài; giữ tốc độ đều đặn khi đọc nhạc.
- Sử dụng mẫu 1 hoặc mẫu 2 ở phần Nhạc cụ thể hiện tiết tấu (trang 9) để gõ đệm cho Bài đọc nhạc số 1.

Hãy sáng tạo động tác vận động cơ thể để đệm cho Bài đọc nhạc số 1.

Bài 4

LÍ THUYẾT AM NHẠC VÀ MỘT SỐ HỢP ÂM CỦA GIỌNG PHA TRƯỞNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Nêu được đặc điểm, cấu trúc và một số hợp âm của giọng Pha trưởng.
- Nhận biết được bản nhạc viết ở giọng Pha trưởng.

Hãy quan sát, nêu nhận xét về hoá biểu và âm kết của Bài đọc nhạc số 1.

1. Giọng Pha trưởng
Giọng Pha trưởng có hoá biểu là 1 dấu Si giáng và âm chủ là âm Pha.

2. Một số hợp âm của giọng Pha trưởng

2.1. Các hợp âm ba của giọng Pha trưởng.
Giọng Pha trưởng có ba hợp âm ba chính: Pha trưởng (trên bậc I, kí hiệu: F), Si giáng trưởng (trên bậc IV, kí hiệu: B^b), Đô trưởng (trên bậc V, kí hiệu: C).

2.2. Hợp âm bảy át của giọng Pha trưởng
Hợp âm bảy át dựng trên bậc Át (bậc V) của giọng Pha trưởng là hợp âm Đô bảy (kí hiệu: C⁷).

1. Hãy kể tên và thể hiện trên đàn phím điện tử hoặc đàn guitar các hợp âm ba chính, hợp âm bảy át của giọng Pha trưởng.

2. Hãy nghe và nêu cảm nhận về tính chất các hợp âm ba chính của giọng Pha trưởng.

Chép vào vở và đặt hợp âm cho Bài đọc nhạc số 1.

Hướng dẫn thực hiện:

- Kẻ khuôn nhạc, viết khoá nhạc, chép nốt nhạc.
- Sử dụng các hợp âm đã học trong giọng Pha trưởng để đặt hợp âm.

Bài 5

THƯỜNG THỨC AM NHẠC VÀI NÉT VỀ LỊCH SỬ ÂM NHẠC VIỆT NAM

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Nêu được vài nét về các giai đoạn lịch sử âm nhạc Việt Nam.
- Kể được tên một số nhạc sĩ Việt Nam tiêu biểu.

Hãy nêu một số thời kì chính của lịch sử Việt Nam dựa vào các kiến thức lịch sử mà em đã học.

1. Các thời kì lịch sử âm nhạc Việt Nam
Âm nhạc Việt Nam hình thành và phát triển từ rất lâu đời (khoảng hơn 4 000 năm) có ngọn nguồn tâm linh, tín ngưỡng và phong tục tập quán phong phú, mang tính bản địa, truyền thống Đông Nam Á; một nền âm nhạc dân gian đa dân tộc – nền tảng cho âm nhạc Việt Nam ngày nay. Lịch sử âm nhạc Việt Nam được chia thành ba thời kì phát triển lớn sau:

◀ Gợi ý hoạt động dạy học:

1. Mở đầu

HD1: Thi đua ai nhanh hơn

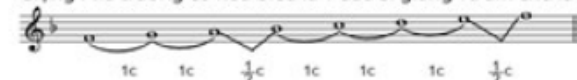
HS quan sát Bài đọc nhạc số 1 và thi đua trả lời câu hỏi của GV về hoá biểu, âm kết của bài; GV tổng kết ý kiến.

2. Hình thành kiến thức mới

HD2: Tìm hiểu về giọng Pha trưởng

- Từ cấu trúc giọng trưởng đã học, GV hướng dẫn HS thiết lập cấu trúc giọng Pha trưởng.

Giọng Pha trưởng có hoá biểu là 1 dấu Si giáng và âm chủ là âm Pha.

- HS ghi nhớ giọng Pha trưởng có hoá biểu là Si giáng và âm chủ là Pha.
- GV giới thiệu, hát hoặc đàn mẫu một bài ở giọng Pha trưởng (ví dụ bài *You raise me up*,

Reo vang bình minh...) cho HS nghe, nhìn và hình dung cụ thể hơn.

- GV hướng dẫn HS đọc, nhận biết thang âm Pha trưởng, các âm ổn định của giọng; HS đọc cao độ và vận dụng giữa lí thuyết và thực hành (trang 11, Âm nhạc 11).

HD3: Tìm hiểu một số hợp âm của giọng Pha trưởng

- GV chia lớp thành 2 nhóm và giao nhiệm vụ cho các nhóm:
  - + Nhóm 1: tìm hiểu về các hợp âm ba chính của giọng Pha trưởng (tên hợp âm, cách thành lập hợp âm, ví dụ minh hoạ cụ thể).
  - + Nhóm 2: tìm hiểu về hợp âm bảy át của giọng Pha trưởng (tên hợp âm, cách thành lập hợp âm, ví dụ minh hoạ cụ thể).
- Sau khi hoàn thành nhiệm vụ, các nhóm báo cáo kết quả trước cả lớp; GV sửa sai (nếu có) và đúc kết lại kiến thức.

3. Luyện tập

HD4: Kể tên đàn các hợp âm ở giọng Pha trưởng

- HS thi đua và trả lời các câu hỏi của GV (PP công nã):
  - + Kể tên các hợp âm ba chính của giọng Pha trưởng.
  - + Kể tên hợp âm bảy át của giọng Pha trưởng.

HD5: Trò chơi tai nghe nhạy bén

- GV đàn vòng hợp âm (F, B^b, C và C⁷) ba lần theo trình tự.

- Tiếp đến GV đàn một hợp âm bất kì, các HS lắng nghe và xung phong đoán tên hợp âm.

- Sau nhiều vòng, GV công bố kết quả HS đoán đúng nhất và mời lên bảng nêu cảm nhận.

HD6: Kể tên đàn các hợp âm ở giọng Pha trưởng

- HS thực hành theo nhóm: đàn các loại hợp âm trên đàn phím điện tử hoặc guitar (tuỳ vào điều kiện của địa phương, nhà trường).
- Dùng phương pháp mảnh ghép để hoán đổi nhiệm vụ giữa các nhóm.

4. Vận dụng

HD7: Chép nhạc và đặt hợp âm

- HS chép nhạc vào vở và đặt hợp âm bài Bài đọc nhạc số 1 (lưu ý: viết chuẩn xác vị trí các nốt nhạc; kí hiệu, dấu hoá và dấu lặng phải rõ ràng).
- HS thực hiện ở nhà và báo cáo kết quả cho GV vào tiết học sau.

Bảng đánh giá

Mức độ	Tiêu chí	Đạt	Chưa đạt
Mức độ 1	Nhận biết được bản nhạc ở giọng Pha trưởng và chép được Bài đọc nhạc số 1.		
Mức độ 2	Nêu được đặc điểm, cấu trúc và một số hợp âm của giọng Pha trưởng.		
Mức độ 3	Thể hiện được các hợp âm ba chính và hợp âm bảy át của giọng Pha trưởng trên đàn phím hoặc guitar.		

Tổ chức hoạt động dạy học

Bài 5: VAI NÉT VỀ LỊCH SỬ ÂM NHẠC VIỆT NAM

Mục tiêu: NLÂN7, NLÂN8, NLC2, NLC3, PC1.

Thiết bị dạy học: slide trình chiếu, máy tính, file audio các bản nhạc, máy chiếu (nếu có),...

PP & KTDH:

- PPDH: trực quan, dạy học hợp tác, dạy học giải quyết vấn đề.
- KTDH: chia nhóm, sơ đồ tư duy, khăn trải bàn, động não.

Gợi ý hoạt động dạy học:

1. Mở đầu

HD1: Khám phá

- HS làm việc theo nhóm, tìm trên internet thông tin về các thời kì lịch sử Việt Nam.
- Dùng kĩ thuật sơ đồ tư duy để mô tả các thời kì lịch sử Việt Nam trên giấy A3; cử đại diện trình bày trước lớp; đối chiếu với các thời kì lịch sử âm nhạc Việt Nam trong SGK Âm nhạc 11 (trang 14, 15) đưa ra nhận xét.
- Các nhóm nhận xét và đánh giá lẫn nhau; GV tổng kết.

2. Hình thành kiến thức mới

HD2: Trò chơi “Kết nối thông tin”

- GV có thể sử dụng hoạt động này nhằm giúp HS trải nghiệm, khám phá hoặc sử dụng HĐ này nhằm củng cố các kiến thức đã học.
- GV viết riêng trên các thẻ nhỏ bằng giấy cứng tên các thời kì, giai đoạn và các mốc thời gian; HS làm việc theo nhóm (không mở SGK nhưng suy luận) để kết nối thông tin trên các thẻ này với nhau; các nhóm HS trình bày kết quả trước lớp.
- GV cho HS mở SGK và đối chiếu với kết quả tìm được.

1.1. Âm nhạc trong buổi đầu dựng nước và giữ nước (từ thiên niên kỉ thứ II TCN đến thiên niên kỉ thứ X)

1.2. Âm nhạc thời kì xây dựng quốc gia phong kiến độc lập tự chủ và bảo vệ đất nước chống những cuộc xâm lăng của phong kiến phương Bắc (từ thế kỉ X đến cuối thế kỉ XIX)

a. Âm nhạc thời Hùng Vương (từ đầu thiên niên kỉ thứ II TCN đến đầu thiên niên kỉ thứ I TCN)

Âm nhạc Việt Nam được đánh dấu từ thời các Vua Hùng xây dựng nước Văn Lang.

- Sinh hoạt ca nhạc gắn liền với những lễ hội tín ngưỡng.
- Hình thành và phát triển một truyền thống âm nhạc các dân tộc.
- Nhạc khí gồm ba loại cơ bản: họ măng rung (trống da), họ từ thân vang (trống đồng, đàn da, cồng chiêng, sênh,...) họ hơi (khèn bê, tù và).

b. Âm nhạc trong giai đoạn Bắc thuộc và chống Bắc thuộc (từ thiên niên kỉ thứ I TCN đến thế kỉ thứ X)

Âm nhạc Việt Nam ở giai đoạn chuyển tiếp, hơn 1 000 năm bị đô hộ và ảnh hưởng từ phong kiến phương Bắc. Âm nhạc cư dân biên giới phía Nam ảnh hưởng đậm nét của văn hóa Ấn Độ.

- Hình thành nền âm nhạc cung đình.
- Nhạc khí: du nhập các loại nhạc cụ như chũm chọe, sáo ngang, trống đọc,...

a. Âm nhạc trong giai đoạn xây dựng và củng cố quốc gia phong kiến độc lập tự chủ (từ thế kỉ X đến thế kỉ XV)

Giai đoạn phát triển đất nước dưới các triều đại nhà Ngô, Đinh, Tiền Lê, Lý... Âm nhạc Việt thể hiện sự giao thoa và tiếp thu nhiều yếu tố âm nhạc của Trung Hoa, Ấn Độ; bước đầu phát triển về đạo tạo âm nhạc và thành tựu trong nhiều lĩnh vực... Âm nhạc dần dần phát triển và có mối quan hệ gắn bó với âm nhạc cung đình.

- Nhạc khí: trống đọc và trống ngang, sáo ngang có lỗ bấm,...
- Xuất hiện các hình thức sinh hoạt âm nhạc:
  - + Dân ca gắn với phương nghệ,...
  - + Hát ru, hát đồng dao, hát giao duyên,...
  - + Ca nhạc tín ngưỡng dân gian và nghi lễ phong tục: hát quan họ, hát của đình, hát văn, hát bóng rối,...
  - Sân khấu ca kịch: chèo, tuồng,...

b. Âm nhạc trong giai đoạn cực thịnh chuyển sang suy thoái của chế độ phong kiến ở Việt Nam (từ thế kỉ XV đến thế kỉ XIX)

Dưới các triều đại nhà Lê, Tây Sơn và Nguyễn, âm nhạc cung đình và âm nhạc dân gian tiếp tục phát triển. Trong đó có: ca trù, ca Huế,...

- Dân nhạc: Nhà nhạc phát triển trong cung đình (Tiểu nhạc và Đại nhạc); dân bắt âm, ngũ âm của người Việt và người Khmer Nam Bộ; dân nhạc lễ hội của người Chăm.
- Nhạc khí: du nhập các loại đàn nhị, hồ, tranh, ty bà, sáo,...; tự phát triển các loại đàn bầu, đàn nguyệt, phách, sênh tiền, song loan,...

HD3: Tìm hiểu về các thời kì lịch sử âm nhạc Việt Nam

- GV chia lớp thành 8 nhóm. Mỗi nhóm đọc một giai đoạn trong các thời kì của lịch sử âm nhạc Việt Nam trong SGK; ghi ra các ý chính của từng giai đoạn, tra cứu và giải thích các thuật ngữ; cử một HS chia sẻ với lớp về thông tin tìm được.
- GV cho các nhóm đánh giá chéo lẫn nhau theo các tiêu chí từ bảng kiểm:

1.3. Âm nhạc Việt Nam trong cuộc dựng độ với những cuộc xâm lăng của phương Tây và đấu tranh giành độc lập thống nhất, xây dựng chủ nghĩa xã hội (từ giữa thế kỉ XIX đến nay)

a. Âm nhạc trong giai đoạn từ giữa thế kỉ XIX đến Cách mạng Tháng Tám 1945

Thực dân Pháp xâm lược Việt Nam (1858). Âm nhạc Việt Nam tiếp thu những yếu tố của âm nhạc phương Tây.

- Thể loại: Cải cách sân khấu truyền thống chèo, tuồng; hình thành Đờn ca tài tử Nam Bộ và sân khấu cải lương; tân nhạc ra đời (1938).
- Âm nhạc phát triển dựa trên điều kiện thực tiễn, thủ của thang âm phương Tây và thang âm của dân tộc.
- Các ban nhạc hình thành với ba khuynh hướng sáng tác: lãng mạn, hùng ca yêu nước và cách mạng.

b. Âm nhạc trong giai đoạn từ 1945 - 1954

Giai đoạn phát triển mới trong nghệ thuật âm nhạc.

- Thể loại ca nhạc: ca khúc với đề tài cách mạng, yêu nước; xuất hiện hợp xướng, trường ca, ca cảnh,...
- Thành lập Đoàn Nhạc sĩ Việt Nam (1948), Ban Âm nhạc (1953) để nghiên cứu âm nhạc và đào tạo nhạc sĩ.

c. Âm nhạc trong giai đoạn từ 1954 - 1975

Sau Hiệp định Genève tạm chia đất nước thành hai miền.

Miền Bắc: Hình thành nền âm nhạc kinh viện; âm nhạc quần chúng phát triển. Thành lập Hội Nhạc sĩ Việt Nam (1957), Trường Âm nhạc Việt Nam (1956)... Thể loại âm nhạc: ca khúc, hợp xướng, thính phòng, giao hưởng, nhạc kịch và vũ kịch.

Miền Nam: Hoạt động âm nhạc yêu nước, cách mạng ở vùng giải phóng và đô thị phát triển. Thành lập Trường quốc gia Âm nhạc và Kịch nghệ Sài Gòn (1956); Trường quốc gia Âm nhạc Huế (1962). Thể loại âm nhạc: ca khúc theo phong cách tân nhạc, nhạc trẻ.

d. Âm nhạc trong giai đoạn từ 1975 đến nay

Đất nước thống nhất; mở rộng giao lưu với âm nhạc thế giới. Hoạt động sáng tác và biểu diễn phát triển mạnh mẽ.

- Thể loại: đa dạng với ca khúc, hợp xướng; âm nhạc thính phòng - giao hưởng; âm nhạc cổ truyền; nhạc kịch, sân khấu, điện ảnh; nhạc trẻ, nhạc nhẹ (Pop, Rock,...), âm nhạc thiếu nhi.
- Công tác sưu tầm, nghiên cứu, lí luận phê bình tiếp tục phát triển.
- Các cơ sở đào tạo được đầu tư ở Hà Nội, Huế, Thành phố Hồ Chí Minh đến các tỉnh thành.
- Năm 2009, thành lập Đoàn nhạc Giao hưởng - Dân tộc.
- Năm 2014, Festival Âm nhạc một "Á - Âu" tổ chức tại Việt Nam với 33 nước tham gia; Hội Nhạc sĩ Việt Nam trở thành thành viên Hiệp Hội các nhà soạn nhạc Châu Á Thái Bình Dương (ACL).
- Giáo dục âm nhạc được chú trọng. Môn Âm nhạc được chính thức đưa vào nhà trường ở 3 cấp học phổ thông.

Bảng kiểm

STT	Tiêu chí	Có	Không
1	Thể hiện đầy đủ các ý chính của giai đoạn.		
2	Giải thích được một số thuật ngữ âm nhạc		
3	Trình bày rõ ràng, mạch lạc.		
4	Liên hệ được với các kiến thức về lịch sử Việt Nam đã học.		

Chú ý: Vì nội dung bài học dài, GV có thể chia hoạt động này cho 2 tiết; mỗi tiết HS chỉ tìm hiểu 4 giai đoạn.

HD4: Tìm hiểu một số tác giả, tác phẩm tiêu biểu

- HS đọc nhanh mục 2. Giới thiệu một số tác giả, tác phẩm tiêu biểu (SGK Âm nhạc 11, trang 16).
- HS dùng bút chì để gạch chân tên những tác giả, tên ca khúc mà các em đã biết.
- HS làm việc theo nhóm và chia sẻ với nhau về kết quả cá nhân; GV mời đại diện các nhóm chia sẻ thông tin.
- GV chọn lọc một vài ca khúc tiêu biểu cho các giai đoạn để cho HS nghe. Có thể cho HS nghe cả bài hoặc nghe các trích đoạn tùy sự linh hoạt của GV.
- Chú ý: GV nên chọn các bài quen thuộc và gần gũi với HS khi cho các em nghe.
- GV giao nhiệm vụ cho các nhóm: mỗi nhóm nghe một ca khúc thuộc một giai đoạn và chia sẻ cảm xúc, ý nghĩa nội dung ca từ, tính chất âm nhạc của ca khúc đó vào buổi học sau.

3. Luyện tập

HD5: Trò chơi “Góp gió thành bão”

- Nội dung: Kể tên các thời kì phát triển của nền âm nhạc Việt Nam.
- HS làm việc theo nhóm ngồi quanh một bàn lớn; áp dụng kĩ thuật dạy học khăn trải bàn, mỗi em sẽ viết trên một mảnh giấy nhỏ tên 2 thời kì phát triển của âm nhạc Việt Nam mà các em nhớ.
- Nhóm trưởng gọi từng bạn chia sẻ thông tin của cá nhân; cả nhóm trao đổi và thống nhất cho nội dung phù hợp để đưa vào giữa bàn.
- Sau khi hoàn tất, cả nhóm sắp xếp các thời kì theo thứ tự dòng thời gian và dán các mảnh nhỏ theo trình tự vào một tờ giấy lớn để giới thiệu trước lớp.
- Các nhóm quan sát và đánh giá về sản phẩm của từng nhóm; GV tổng kết.

HD6: Tìm hiểu về sự xuất hiện của Đờn ca tài tử Nam Bộ

– GV chọn một bản Đờn ca tài tử Nam Bộ hay trên Youtube và mở cho HS xem. GV đặt câu hỏi:

- + Các em đã nghe hoặc xem biểu diễn thể loại âm nhạc này chưa?
- + Thể loại âm nhạc này tên là gì?
- + Thể loại âm nhạc này tiêu biểu cho âm nhạc truyền thống vùng nào (Bắc Bộ, Trung Bộ, Nam Bộ, miền núi Tây Bắc hoặc Tây Nguyên,...)?
- + Có một nhạc cụ giống guitar của phương Tây được sử dụng trong biểu diễn hình thức âm nhạc này là gì?
- HS xem SGK và xác định giai đoạn lịch sử mà loại hình nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ ra đời.

– GV có thể cho HS tự tìm hiểu trước thông tin về Đờn ca tài tử Nam Bộ theo nhóm và giới thiệu trước lớp.

HD7: Trò chơi “Nhặt nắm bỏ giỏ” (vận dụng kĩ thuật động não)

- GV chia lớp thành 3 nhóm; mỗi nhóm đọc một giai đoạn phần tác giả, tác phẩm (nhóm 1: 1945 – 1954, nhóm 2: 1954 – 1975, nhóm 3: 1975 đến nay); yêu cầu các em ghi nhớ và không dùng giấy để viết lại.
- GV kẻ trên bảng hình 3 chiếc giỏ đựng nắm (ghi năm các giai đoạn trên giỏ).
- GV yêu cầu HS gấp SGK lại, từng nhóm bằng trí nhớ của mình ghi lại thông tin hoặc gấp các thẻ hình có ghi chữ bỏ vào giỏ nắm tương ứng:
  - + Bước 1: tên các tác giả điển hình của giai đoạn.
  - + Bước 2: tên các tác phẩm của từng tác giả.
- HS đánh giá chéo lẫn nhau; đúng tên các tác giả (10 điểm/ tác giả); tên ca khúc tương

2. Giới thiệu một số tác giả, tác phẩm tiêu biểu

Giai đoạn 1945 – 1954

- Nhạc sĩ Đỗ Nhuận (1922 – 1991), ca khúc *Hành quân xa*, *Chiến thắng Điện Biên*, *Vui mở đường*, *Việt Nam quê hương tôi*, nhạc kịch *Người tạc tượng*,...
- Nhạc sĩ Lưu Hữu Phước (1921 – 1989), ca khúc *Lên đàng*, *Ca ngợi Hồ chủ tịch*, *Reo vang bình minh*, *Tiến về Sài Gòn*,...
- Nhạc sĩ Văn Cao (1923 – 1995), ca khúc *Làng tôi*, *Ca ngợi Hồ chủ tịch*, *Mùa xuân đầu tiên*, *Trường ca sông Lô*,...

Giai đoạn 1954 – 1975

- Nhạc sĩ Huy Du (1926 – 2007), ca khúc *Anh vẫn hành quân* (thơ Trần Hữu Thung), *Đường chúng ta đi* (thơ Xuân Sách), *Tình em* (thơ Ngọc Sơn); tam tấu *Kể chuyện sông Hồng*,...
- Nhạc sĩ Hoàng Văn (1930 – 2018), ca khúc *Tôi là người thợ lò*, *Quảng Bình quê ta ơi*, *Người chiến sĩ ấy*, *Mùa hoa phượng nở*, giao hưởng thơ *Thành đồng Tổ quốc*,...
- Nhạc sĩ Xuân Hồng (1928 – 1996), ca khúc *Xuân chiến khu*, *Tiếng chày trên sóc Bom Bo*, *Người mẹ của tôi*, *Mùa xuân trên thành phố Hồ Chí Minh*,...

Giai đoạn 1975 đến nay

- Nhạc sĩ Phó Đức Phương (1944 – 2020), ca khúc *Những cô gái quan họ*, *Hố trên núi*, *Một thoáng Tây Hồ*, *Chạy đi sông ơi*,...
- Nhạc sĩ An Thuyên (1949 – 2015), ca khúc *Em chọn lối này*, *Đêm nghe hát đờn đờn nhớ Bắc*, *Ca dao em và tôi*, *Mẹ Việt Nam anh hùng*,...
- Nhạc sĩ Phạm Minh Tuấn sinh năm 1942, hiện nay sinh sống tại Thành phố Hồ Chí Minh. Ca khúc *Qua sông*, *Bài ca không quên*, *Khát vọng*, *Đất nước* (thơ Tạ Hữu Yên),...
- Nhạc sĩ Nguyễn Cường sinh năm 1943, hiện nay sinh sống tại thành phố Hà Nội. Ca khúc *Hồ biển*, *Một nét ca trù ngày xuân*, *Cố M'Đrak*, *Li cà phê Ban Mê*,...

1. Kể tên các thời kì phát triển của nền âm nhạc Việt Nam.
2. Hãy cho biết loại hình nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ ra đời vào giai đoạn nào.
3. Kể tên một số tác giả, tác phẩm Việt Nam tiêu biểu.

Nêu cảm nhận của em về nội dung, tính chất âm nhạc sau khi nghe một số tác phẩm được giới thiệu trong mục 2.

ứng với tác giả (5 điểm/ tác phẩm); các nhóm tổng kết điểm và công bố.

4. Vận dụng

HD8: Nghe nhạc và nêu cảm nhận

- GV chọn lọc 1 tác phẩm của một tác giả tiêu biểu của từng giai đoạn (file tiếng hoặc video clip) để giới thiệu cho HS.
- HS nghe, xem tác phẩm; cá nhân HS khi nghe có thể ghi nhanh các ý kiến trên một mảnh giấy nhỏ:
  - + Nhịp độ: nhanh – chậm? Có sự biến đổi không?
  - + Ý nghĩa nội dung lời ca (nếu là ca khúc).
  - + Cảm xúc cá nhân khi nghe, xem tác phẩm.
- GV yêu cầu HS xung phong hoặc chỉ định ngẫu nhiên để các em trình bày trước lớp.

Chủ đề 2 KHÚC CA CỘI NGUỒN

- ★ Bài 6. Hát: Bài dân ca *Trống cơm* (dân ca Quan họ Bắc Ninh)
- ★ Bài 7. Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài dân ca *Trống cơm*
- ★ Bài 8. Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 2* giọng Pha trưởng
- ★ Bài 9. Nghe nhạc: Bản nhạc *Tây Mai* (Thuộc âm nhạc cung đình triều Nguyễn)

– GV nhận xét, bổ sung thông tin cần thiết để giúp HS phát triển khả năng phân tích âm nhạc.

Bảng đánh giá

Mức độ	Tiêu chí	Đạt	Chưa đạt
Mức độ 1	Nêu được vài nét về các giai đoạn lịch sử âm nhạc Việt Nam.		
Mức độ 2	Kể được tên một số nhạc sĩ Việt Nam tiêu biểu.		
Mức độ 3	Nêu được một số tác phẩm tiêu biểu của một vài tác giả.		

CHỦ ĐỀ 2:

KHÚC CA CỘI NGUỒN
(Thời lượng: 7 tiết)

Yêu cầu cần đạt:

Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Hát đúng cao độ, trường độ, lời ca và sắc thái của bài dân ca *Trống cơm*.
- NLÂN2: Biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc của bài dân ca *Trống cơm*.
- NLÂN3: Biết đệm cho bài dân ca *Trống cơm* bằng nhạc cụ gõ.
- NLÂN4: Biết hoà tấu nhạc cụ thể hiện tiết tấu và nhạc cụ thể hiện giai điệu.
- NLÂN5: Đọc đúng cao độ, trường độ, nhịp độ và sắc thái của *Bài đọc nhạc số 2* giọng Pha trưởng.
- NLÂN6: Biết đọc nhạc kết hợp với gõ đệm hoặc đánh nhịp $\frac{2}{4}$.
- NLÂN7: Biết lắng nghe và biểu lộ cảm xúc; cảm nhận được vẻ đẹp, giá trị nghệ thuật của bản nhạc *Tây Mai*.
- NLÂN8: Liệt kê được một số nhạc cụ tham gia hoà tấu bản nhạc *Tây Mai*.

Năng lực chung:

- NLC1: Luôn chủ động, tích cực thực hiện những công việc của bản thân trong học tập và trong cuộc sống.
- NLC2: Tiếp nhận được các văn bản về những vấn đề khoa học, nghệ thuật phù hợp với khả năng và định hướng nghề nghiệp của bản thân.
- NLC3: Vận dụng một cách linh hoạt những kiến thức, kĩ năng đã học hợp tác để hoàn thành nhiệm vụ học tập.

Phẩm chất:

- PC1: Quan tâm đến mối quan hệ hài hoà với những người khác.
- PC2: Chủ động, tích cực tham gia vận động người khác tham gia các hoạt động bảo vệ, phát huy giá trị các di sản văn hoá.

PHƯƠNG ÁN LỰA CHỌN
HÁT

Bài 1 THỰC HÀNH HÁT LIÊN TIẾNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Tư thế đứng hát tự nhiên, đầu, lưng, cổ thẳng; biết lấy hơi, giữ hơi, đẩy hơi phù hợp với câu hát.
- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca bài hát *Thành phố tôi yêu* và *Mong ước kỉ niệm xưa*.
- Vận dụng được kĩ thuật hát liên tiếng và thể hiện được tính chất âm nhạc của bài hát.

1. Nghe và sáng tạo động tác vận động phù hợp với tính chất âm nhạc bài *Thành phố tôi yêu* của nhạc sĩ Hoàng Hiệp.
2. Em hãy cho biết khái niệm về kĩ thuật hát liên tiếng.

1. Hướng dẫn kĩ thuật hát liên tiếng

1.1. Khởi động giọng

Thực hiện hai mẫu luyện thanh đi lên và đi xuống liên tiếp theo quãng 2 thứ, trong tám âm phù hợp.

Mẫu 1 *Thang thứ*

Mẫu 2 *Vừa phút*

1.2. Hướng dẫn chung về kĩ thuật hát liên tiếng

– Hơi thở: thở sâu và kiểm soát hơi thở tốt; hát âm này nối liền âm kia, gắn kết với nhau.

– Miệng: mở tự nhiên, hơi cười; phát âm rõ lời và trau chuốt.

– Âm thanh: vang khoẻ, thống nhất về cường độ; âm sắc mềm mại, mượt mà.

Lưu ý: Nên luyện thanh hằng ngày từ 15 – 20 phút; luyện thanh từ âm thấp lên âm cao, từ mẫu luyện thanh đơn giản đến phức tạp. Giọng hát cần được chuẩn bị kĩ trước khi hát hoặc biểu diễn.

45

PHƯƠNG ÁN LỰA CHỌN: HÁT

BÀI 1: THỰC HÀNH HÁT LIÊN TIẾNG
(Thời lượng: 7 tiết)

Yêu cầu cần đạt:

Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Biết hát đúng tư thế (tư thế đứng hát tự nhiên, đầu, lưng, cổ thẳng).
- NLÂN2: Biết lấy hơi, giữ hơi, đẩy hơi phù hợp với câu hát.
- NLÂN3: Hát đúng cao độ, trường độ và rõ lời ca của bài *Thành phố tôi yêu*.
- NLÂN4: Hát đúng cao độ, trường độ và rõ lời ca của bài *Mong ước kỉ niệm xưa*.
- NLÂN5: Vận dụng được kĩ thuật hát liên tiếng và thể hiện được tính chất âm nhạc của bài hát.

Năng lực chung:

- NLC1: Biết lập và thực hiện các kế hoạch học tập.
- NLC2: Biết lắng nghe và có phản hồi tích cực trong giao tiếp. Biết chủ động và gương mẫu hoàn thành phần việc được giao.
- NLC3: Hình thành ý tưởng dựa trên các nguồn thông tin đã cho.

Phẩm chất:

- PC1: Yêu quê hương, đất nước; sống chan hoà, đoàn kết, yêu thương.
- PC2: Luôn cố gắng vươn lên đạt kết quả tốt trong học tập.
- PC3: Tích cực học tập, rèn luyện để chuẩn bị cho nghề nghiệp tương lai.

Tổ chức hoạt động dạy học: Hát

Mục tiêu: NLÂN1, NLÂN2, NLÂN3, NLÂN4, NLÂN5, NLC1, NLC2, NLC3, PC1, PC2, PC3.

Thiết bị dạy học: file âm thanh bài hát *Thành phố tôi yêu*, *Mong ước kỉ niệm xưa*, đàn phím điện tử, máy nghe nhạc, máy chiếu (nếu có),...

PP&KTDH:

- PPDH: dùng lời, làm mẫu, trình bày tác phẩm, hướng dẫn thực hành – luyện tập, Dalcroze, Kodály.
- KTDH: chia nhóm, mảnh ghép, giao nhiệm vụ, đặt câu hỏi,...

Gợi ý hoạt động dạy học:

1. Mở đầu

HD1: Khám phá

- Trò chơi ai nhanh hơn: HS nêu khái niệm về kĩ thuật hát liền tiếng.
- Khởi động cơ thể: HS sáng tạo động tác vận động cảm thụ phù hợp với tính chất âm nhạc bài *Thành phố tôi yêu* của nhạc sĩ Hoàng Hiệp.

2. Hình thành kiến thức mới

HD2: Khởi động giọng

- HS khởi động giọng theo sự hướng dẫn của GV.

Mẫu 1:

Mẫu 2:

HD3: GV hướng dẫn chung về kĩ thuật hát liền tiếng cho HS

GV giải thích, làm mẫu, minh họa cho các hướng dẫn về tư thế, lấy hơi, khẩu hình, chất lượng âm thanh,... của kĩ thuật hát liền tiếng đã được đề cập trong SGK.

HD4: Tìm hiểu thông tin về tác giả và bài hát

- HS nghe bài *Thành phố tôi yêu*, *Mong ước kỉ niệm xưa* và nêu cảm nhận về tính chất âm nhạc của bài hát.

- GV chia nhóm và nêu ra nhiệm vụ của mỗi nhóm để tìm hiểu về nội dung sau:

- + Nhóm 1: tìm hiểu về nhạc sĩ Hoàng Hiệp (năm sinh, quá trình hoạt động âm nhạc, các tác phẩm tiêu biểu,...). Nhạc sĩ Hoàng Hiệp: Sinh 1/10/1931 – 9/01/2013 (quê ở tỉnh An Giang), là một trong những nhạc sĩ tiêu biểu của dòng nhạc cách mạng của thế kỉ XX. Ông từng là tổng thư kí Hội âm nhạc Thành phố Hồ Chí Minh. Ông được

2. Thực hành bài hát

2.1. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Thành phố tôi yêu* (nhạc và lời: Hoàng Hiệp)

THÀNH PHỐ TÔI YÊU

Trữ tình Nhạc và lời: Hoàng Hiệp

Tôi yêu thành phố của tôi. Yêu từ khi mới ra đời. Có góc phố ngó tường. Có bến nước con đường. Nắng sớm mưa chiều gợi nhớ trong tôi bao điều. (Thành)

phố tôi yêu cho tôi trái tim tự hào. Thành phố tôi yêu năm xưa héo khô cuộc đời. Thành phố tôi yêu cho tôi ước mơ đặt đảo. Bao phố tôi yêu năm xưa mắt bao nụ cười. Bao

năm một kiếp người. Trăm năm cuộc bể dâu. Sài Gòn của năm mẹ mỗi môn. Tin con nơi đạn bom. Mỗi ngày mùa tôi cây xanh bóng mát Sài Gòn của tôi âm vang tiếng hát. Xuân lung linh nắng ấm Sài Gòn sức sôi như muốn lớp sóng.

Đã qua nhiều cay đắng ngọt bùi trẻ trung mãi mãi. Phố tung bừng vui đón quân về cờ sao phấp phới.

Thắm tươi thêm từng ngày. Thành... ..trào.

Mắt rung rung lệ...

- trao tặng giải thưởng Hồ Chí Minh về Văn học – Nghệ thuật (đợt 2 – năm 2000).
  - + Nhóm 2: tìm hiểu về bài *Thành phố tôi yêu* (kí hiệu, âm hình tiết tấu, tính chất, nhịp, cấu trúc, chia câu, chia đoạn, hát bè,...). Bài hát có cấu trúc 2 đoạn: đoạn 1 (từ đầu đến "...bao điều") có giai điệu nhẹ nhàng, pha chút ngập ngừng tâm tư; đoạn 2 (từ "...*Thành phố tôi yêu*" đến hết bài) có giai điệu mở rộng, cao vút, thiết tha. Âm hình tiết tấu chủ đạo đoạn 2 bài *Thành phố tôi yêu* như sau:
-
- + Nhóm 3: tìm hiểu về nhạc sĩ Nguyễn Xuân Phương (năm sinh, quá trình hoạt động âm nhạc, các tác phẩm tiêu biểu,...). Nhạc sĩ Nguyễn Xuân Phương sinh năm

Thành phố tôi yêu được nhạc sĩ Hoàng Hiệp (1931 – 2013) sáng tác vào năm 1995. Bài hát có giai điệu du dương, trữ tình; nhịp điệu thông thả. Lời hát thể hiện tình yêu đậm đà, tự hào của một người công dân đối với thành phố quê hương.

Bài hát có cấu trúc 2 đoạn: đoạn 1 (từ đầu đến "...bao điều") có giai điệu nhẹ nhàng, pha chút ngập ngừng tâm tư; đoạn 2 (từ "...*Thành phố tôi yêu*" đến hết bài) có giai điệu mở rộng, cao vút, thiết tha.

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định cấu trúc của bài hát (chia câu, chia đoạn) và những chỗ lấy hơi trong bài. Nén và giữ hơi chắc, nhả hơi từ tốn; hát đúng cao độ, trường độ và rõ lời.
- Đoạn 1: âm thanh vang từ lồng ngực, có độ rung nhẹ nhàng và ấm áp.
- Đoạn 2: khi hát âm cao cần âm thanh mượt mà, ngân dài đủ trường độ; lấy hơi đúng chỗ. Miệng mở tự nhiên và nèn hơi chắc.
- Hát kết hợp với biểu cảm khuôn mặt và ánh mắt.

2.2. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Mong ước kỉ niệm xưa* (nhạc và lời: Nguyễn Xuân Phương)

MONG ƯỚC KỈ NIỆM XƯA

Thông thả Nhạc và lời: Nguyễn Xuân Phương

Thời gian trôi qua mau chỉ còn lại những kỉ niệm. Kỉ niệm thân yêu ơi sẽ còn nhớ mãi tiếng thầy cô. Bẽn bẽn mến thương ơi sẽ còn nhớ những lúc giận hờn. Để rồi mai chia xa lòng chợt dâng

- 1973, quê ở tỉnh Hưng Yên. Hiện ông công tác tại Trường Đại học Văn hoá – Nghệ thuật Quân đội. Ông là một trong những nhạc sĩ trẻ của thế hệ 70s, 80s với những ca khúc được nhiều người biết đến.
  - + Nhóm 4: tìm hiểu về bài *Mong ước kỉ niệm xưa* (kí hiệu, âm hình tiết tấu, tính chất, nhịp, cấu trúc, chia câu, chia đoạn, hát bè,...). Bài hát có cấu trúc 2 đoạn: đoạn 1 (từ đầu đến "... gửi cho ai") có giai điệu dàn trải, lắng đọng; đoạn 2 (từ "... Nếu có ước muốn" đến hết bài) thể hiện cao trào âm nhạc bằng giai điệu vút cao kết hợp với hát bè; âm hình tiết tấu chủ đạo đoạn 1 bài *Mong ước kỉ niệm xưa* như sau:
-

- GV đặt câu hỏi gợi ý để HS quan sát bản nhạc và lắng nghe bài hát nhằm xác định những chỗ hát liền tiếng trong bài.
- GV tổng kết ý kiến các nhóm và đưa ra kết luận chung, lồng ghép giáo dục phẩm chất cho HS.

HD5: Tập hát giai điệu chính của bài hát

- HS quan sát và lắng nghe GV hát mẫu bài *Thành phố tôi yêu* và *Mong ước kỉ niệm xưa*.
- HS học hát theo lối móc xích, hoặc tập hát từng đoạn theo cấu trúc của bài.
- GV lắng nghe, sửa sai, hướng dẫn HS hát đúng cao độ, trường độ và rõ lời.
- GV hướng dẫn HS hát đúng kĩ thuật hát liền tiếng, lưu ý thực hiện các yêu cầu về kĩ thuật hát liền tiếng trong từng đoạn của bài hát.

3. Luyện tập

HD6: Trình diễn bài hát theo hình thức đơn ca kết hợp tốp ca

- GV giao nhiệm vụ cho từng nhóm:
  - + Nhiệm vụ 1: trình diễn bài hát *Thành phố tôi yêu* theo hình thức đơn ca kết hợp tốp ca.
  - + Nhiệm vụ 2: hát bài *Mong ước kỉ niệm xưa* theo hình thức đơn ca kết hợp tốp ca.
- Sau khi hoàn thành nhiệm vụ, HS các nhóm báo cáo kết quả nhiệm vụ trước lớp. Các HS khác quan sát, lắng nghe và nêu nhận xét, GV kết luận chung.
- GV hướng dẫn HS hát kết hợp với biểu cảm khuôn mặt và ánh mắt.

HD7: Hát kết hợp đánh nhịp

- GV giao nhiệm vụ cho từng nhóm: hát kết hợp đánh nhịp bài *Mong ước kỉ niệm xưa*.
- Mỗi nhóm cử một đại diện làm nhiệm vụ đánh nhịp cho cả nhóm, cùng tập luyện và hát bài *Mong ước kỉ niệm xưa* (chú ý các dấu lặng, sắc thái, các chỗ lấy hơi, các chỗ hát bè,... để điều chỉnh động tác đánh nhịp cho phù hợp).
- HS các nhóm báo cáo kết quả nhiệm vụ trước lớp. Các HS khác quan sát, lắng nghe và nêu nhận xét; GV kết luận chung.

4. Vận dụng

HD8: Hát bè bài Mong ước kỉ niệm xưa

- HS quan sát và lắng nghe GV hát mẫu phần hát bè của bài *Mong ước kỉ niệm xưa*.
- GV chia nhóm, mỗi nhóm tập hát 1 bè của bài *Mong ước kỉ niệm xưa*.
- HS từng nhóm tập hát bè theo lối móc xích, hoặc tập hát bè cả đoạn theo cấu trúc bài dưới sự hướng dẫn của GV.

Bè 1

Nếu có ước muốn trong cuộc đời này,
 Hãy nhớ ước muốn cho thời gian trở lại. Cho bao khát vọng đam
 Bền nhau tháng ngày cho
 1.
 mê cháy bỏng. Sẽ còn mãi trong tim mọi
 nhau những hoài niệm. Để nụ...
 người. Để tình yêu ước mơ mãi không phai.
 2.
 ...cười còn mãi lẳng trên hàng mi trên bờ môi và trong những
 kỉ niệm xưa.

Bè 2

Nếu có ước muốn trong cuộc đời này,
 Hãy nhớ ước muốn cho thời gian trở lại. Cho bao khát vọng đam
 Bền nhau tháng ngày cho
 1.
 mê cháy bỏng. Sẽ còn mãi trong tim mọi
 nhau những hoài niệm. Để nụ...
 người. Để tình yêu ước mơ mãi không phai.
 2.
 ...cười còn mãi lẳng trên hàng mi trên bờ môi và trong những
 kỉ niệm xưa.

niềm thiết tha nhớ bạn bè. Nhớ mái trường xưa. Đặt bàn
 tay lên môi giữ chặt tiếng nắc nghẹn ngào. Thời
 gian sao đi mau xin hãy ngừng trôi. Dù
 vẫn mãi luyến tiếc khi đã xa rồi. Bạn bè ơi
 vang đầu đầy còn giọng nói tiếng cười.
 Những nỗi nhớ niềm thương gửi cho ai.
 Nếu có ước muốn trong cuộc đời này,
 Hãy nhớ ước muốn cho thời gian trở lại. Cho
 Bền
 bao khát vọng đam mê cháy bỏng. Sẽ còn
 nhau tháng ngày cho nhau những hoài niệm. Để nụ...
 1.
 mãi trong tim mọi người. Để tình yêu

Bè 3

Nếu có ước muốn trong cuộc đời này,
 Hãy nhớ ước muốn cho thời gian trở lại. Cho bao khát vọng đam
 Bền nhau tháng ngày cho
 1.
 mê cháy bỏng. Sẽ còn mãi trong tim mọi
 nhau những hoài niệm. Để nụ...
 người. Để tình yêu ước mơ mãi không phai.
 2.
 ...cười còn mãi lẳng trên hàng mi trên bờ môi và trong những
 kỉ niệm xưa.

ước mơ mãi không phai. ...cười còn mãi lẳng trên hàng
 mi trên bờ môi và trong những kỉ niệm xưa.

Mong ước kỉ niệm xưa là bài hát trữ tình được nhạc sĩ Nguyễn Xuân Phương (1973) sáng tác vào năm 1990 và được nhiều thế hệ học sinh yêu thích. Nội dung bài hát thể hiện sự luyến tiếc khi rời xa mái trường với bao kỉ niệm về bạn bè và cô thầy. Bài hát có nhịp độ thông thả, giai điệu da diết như một lời tự sự chân thành, dễ đi vào lòng người.

Bài hát có cấu trúc 2 đoạn: đoạn 1 (từ đầu đến "... gửi cho ai") có giai điệu dàn trải, lắng đọng; đoạn 2 (từ "... Nếu có ước muốn" đến hết bài) thể hiện cao trào âm nhạc bằng giai điệu vút cao kết hợp với hát bè.

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định cấu trúc của bài hát (chia câu, chia đoạn) và những chỗ lấy hơi trong bài. Cơ thể không căng cứng, vai không nhô cao.
- Đoạn 1: lấy hơi bằng cả mũi và miệng, đẩy hơi nhẹ nhàng và đều đặn, miệng mở vừa phải khi hát; âm thanh ngân vang tự nhiên.
- Đoạn 2: tập hát riêng từng bè, sau đó kết hợp hát 2 bè, 3 bè; lưu ý sự hoà quyện giữa các bè khi hát; khi hát các âm cao, cần nén hơi chắc và phát âm mềm mại, ngân dài đủ trường độ và vang tự nhiên.

1. Trình diễn bài hát *Thành phố tôi yêu* theo hình thức đơn ca kết hợp tốp ca.
2. Em hãy đánh nhịp cho các bạn cùng hát bài *Mong ước kỉ niệm xưa*.
1. Hát bè cho đoạn điệp khúc bài *Mong ước kỉ niệm xưa*.
2. Thảo luận ý tưởng cùng các bạn để trình diễn bài hát *Mong ước kỉ niệm xưa* theo hình thức phù hợp.

HD9: Trình diễn bài hát Mong ước kỉ niệm xưa

- GV giao nhiệm vụ cho từng nhóm:
- + Mỗi nhóm thảo luận ý tưởng trình diễn theo hình thức phù hợp và luyện tập trình diễn bài hát *Mong ước kỉ niệm xưa*.
- + Sau khi hoàn thành nhiệm vụ, HS các nhóm sẽ hát bài *Mong ước kỉ niệm xưa* (có bè) trước lớp vào tiết học sau. Các HS khác quan sát, lắng nghe và nêu nhận xét.
- GV kết luận chung, động viên và khích lệ các em.
- GV có thể đặt câu hỏi củng cố bằng cách khuyến khích HS nêu cảm nghĩ cá nhân hay rút ra ý nghĩa giáo dục của bài hát sau khi học:

- + Em có mong ước gì cho thành phố quê hương em?
- + Sau khi rời mái trường, điều gì khiến em nhớ mãi?

Bảng đánh giá

Mức độ	Tiêu chí	Đạt	Chưa đạt
Mức độ 1	Biết hát đúng tư thế, đúng kĩ thuật hát liền tiếng. Biết lấy hơi, giữ hơi, đẩy hơi phù hợp với câu hát.		
Mức độ 2	Hát đúng cao độ, trường độ và rõ lời ca của bài <i>Thành phố tôi yêu</i> hoặc bài <i>Mong ước kỉ niệm xưa</i> . Vận dụng được kĩ thuật hát liền tiếng và thể hiện được tính chất âm nhạc của bài hát <i>Thành phố tôi yêu</i> hoặc bài <i>Mong ước kỉ niệm xưa</i> .		
Mức độ 3	Hát kết hợp đánh nhịp hoặc hát bè bài <i>Mong ước kỉ niệm xưa</i> , điều chỉnh giọng hát để hài hoà giữa các bè. Trình diễn bài hát <i>Mong ước kỉ niệm xưa</i> theo hình thức phù hợp. Hoặc hát theo hình thức đơn ca, tốp ca bài hát <i>Thành phố tôi yêu</i> . Thể hiện được nội dung và tính chất âm nhạc của bài hát.		

PHƯƠNG ÁN LỰA CHỌN NHẠC CỤ
ĐÀN PHÍM ĐIỆN TỬ

Bài 1 THỰC HÀNH ĐÀN LIÊN TIẾNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Thực hiện được kĩ thuật liên tiếng trên đàn phím điện tử. Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- Biết chơi đàn phím điện tử với hình thức độc tấu và đệm hát.
- Biết xác định tiết điệu và đặt hợp âm đệm; biết biến tấu đơn giản.

▶ Đàn gam và hợp âm rải của giọng Son trưởng theo kĩ thuật đàn liên tiếng.

1. Đàn gam và hợp âm rải của giọng Pha trưởng

1.1. Đàn gam

1.2. Đàn hợp âm rải

Hướng dẫn thực hiện:

- Đàn riêng từng tay sau đó ghép hai tay.
- Đàn đúng số ngón tay và giữ đều nhịp.
- Đàn gam Pha trưởng theo tiết tấu sau:

63

PHƯƠNG ÁN LỰA CHỌN
NHẠC CỤ: ĐÀN PHÍM ĐIỆN TỬ

BÀI 1: THỰC HÀNH ĐÀN LIÊN TIẾNG
(Thời lượng: 7 tiết)

◀ **Yêu cầu cần đạt:**

Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Thực hiện được kĩ thuật liên tiếng trên đàn phím điện tử.
- NLÂN2: Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái, các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- NLÂN3: Biết chơi đàn phím điện tử với hình thức độc tấu và đệm hát.
- NLÂN4: Biết xác định tiết điệu và đặt hợp âm đệm; biết biến tấu đơn giản.

Năng lực chung:

NLC1: Luôn chủ động, tích cực thực hiện những công việc của bản thân trong học tập và trong cuộc sống.

Phẩm chất:

PC1: Tích cực học tập, rèn luyện để chuẩn bị cho nghề nghiệp tương lai.

◀ **Tổ chức hoạt động dạy học Đàn phím điện tử**

Mục tiêu: NLÂN1, NLÂN2, NLÂN3, NLC1, PC1.

Thiết bị dạy học: đàn phím điện tử, máy nghe nhạc, máy chiếu (nếu có),...

PP&KTDH:

- PPDH: dùng lời, trực quan, trình bày tác phẩm, hướng dẫn thực hành – luyện tập, Dalcroze, Kodály, Orff-Schuwerk.
- KTDH: chia nhóm, mảnh ghép, giao nhiệm vụ, đặt câu hỏi,...

◀ **Gợi ý hoạt động dạy học:**

1. Mở đầu

HĐ1: Ôn tập

- HS thi đua nêu khái niệm về đàn liên tiếng.
- HS thi đua đàn gam và hợp âm rải của giọng Son trưởng theo kĩ thuật đàn liên tiếng.

2. Hình thành kiến thức mới

HĐ2: Đàn gam và hợp âm rải của giọng Pha trưởng theo kỹ thuật đàn liền tiếng

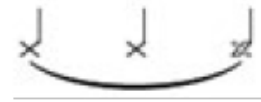
– HS quan sát, lắng nghe GV đàn gam và hợp âm rải của giọng Pha trưởng theo kỹ thuật đàn liền tiếng, lưu ý cách đổi số ngón tay của gam.

– GV giao nhiệm vụ cho từng nhóm:

- + Nhóm 1: tập gam Pha trưởng.
- + Nhóm 2: tập hợp âm rải Pha trưởng.
- + HS tập riêng từng tay, từ chậm đến nhanh, giữ tốc độ đều đặn khi đàn.

– Lưu ý khi đàn liền tiếng, các ngón tay cong tròn, thả lỏng, nhắc từng ngón khi bấm phím một cách liền lạc với nhau và mềm mại sao cho tiếng đàn không bị ngắt rời khi đàn từ phím này sang phím khác.

– Sau khi các nhóm đàn gam Pha trưởng đều đặn, đúng kỹ thuật liền tiếng, không vấp, GV hướng dẫn HS đàn gam theo tiết tấu sau:

– HS thực hành theo nhóm, tập riêng từng tay, sau đó ghép hai tay chung.

– GV quan sát và sửa sai (nếu có); nhắc nhở HS làm theo các yêu cầu trong phần Hướng dẫn thực hiện của SGK.

– Các nhóm trình bày kết quả nhiệm vụ trước lớp. Các HS khác cùng quan sát, lắng nghe và nêu nhận xét.

– Sau khi các nhóm đã thực hiện tốt nhiệm vụ, GV hoán đổi nhiệm vụ giữa các nhóm.

HĐ3: Đàn các hợp âm ba chính của giọng Pha trưởng

– HS quan sát và nghe GV đàn mẫu các hợp âm ba chính của giọng Pha trưởng bằng tay trái.

– HS thực hành theo nhóm, bấm từng hợp âm F, C, B^b bằng tay trái; sau đó bấm các hợp âm nối tiếp nhau theo sơ đồ sau: F – B^b – F, F – C – F, F – B^b – C – F.

2. Đàn các hợp âm ba chính của giọng Pha trưởng

2.1. Đàn các hợp âm sau bằng tay trái với số ngón tay chính xác.

Hợp âm Pha trưởng (F)   Hợp âm Si giáng trưởng (B^b)   Hợp âm Đô trưởng (C)

2.2. Thực hiện các thể bấm hợp âm theo sơ đồ sau bằng tay trái

(F) – (B^b) – (F)   (F) – (C) – (F)   (F) – (B^b) – (C) – (F)

Hướng dẫn thực hiện:

- Chọn tiết điệu Pop hoặc Ballad.
- Thực hiện chuyển hợp âm theo sơ đồ trên với tiết điệu đã chọn.
- Đàn với tốc độ từ chậm đến nhanh dần.

3. Bài kỹ thuật đàn liền tiếng

3.1. Thực hiện đàn liền tiếng theo mẫu tiết tấu sau:

Hướng dẫn thực hiện:

- Tìm hiểu quy luật về quãng và số ngón tay.
- Nhấn phím sau đồng thời nhả phím trước một cách nhịp nhàng.
- Đàn riêng từng tay sau đó ghép hai tay.
- Đàn từ chậm đến nhanh.
- Đàn kết hợp với máy gõ nhịp hoặc tiết điệu tự chọn với tốc độ phù hợp.

3.2. Thực hiện đàn liền tiếng bài trên theo mẫu tiết tấu sau:

– GV quan sát và sửa sai (nếu có); GV lưu ý HS làm theo các yêu cầu trong phần Hướng dẫn thực hiện của SGK.

– Các ngón tay trái khi bấm hợp âm cần cong tròn, thả lỏng, tiếp xúc với phím đàn bằng đầu ngón tay.

– HS lựa chọn tiết điệu Pop hoặc Ballad để thực hành bấm các sơ đồ hợp âm vừa học, theo tốc độ từ chậm đến nhanh, lưu ý giữ đều nhịp khi đổi từ hợp âm này sang hợp âm khác.

– Sau khi các nhóm đã thực hiện tốt nhiệm vụ, GV có thể hướng dẫn HS bấm các hợp âm cách nhanh chóng và thuận tiện hơn.

HĐ4: Bài kỹ thuật đàn liền tiếng

– HS quan sát và nghe GV đàn mẫu 2 tay chung bài kỹ thuật.

1. Đọc tấu

1.1. Đọc tấu bản nhạc sau:

ALL I HAVE TO DO IS DREAM
Nhạc: Felice Bryant và Boudleaux Bryant

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định các đoạn nhạc trong bài (đoạn 1: từ đầu đến nhịp 11, đoạn 2: còn lại).
- Lựa chọn và thay đổi âm sắc cho giai điệu giữa 2 đoạn nhạc.
- Đàn riêng phần giai điệu từ chậm đến tốc độ quy định của bài.
- Lựa chọn tiết điệu đệm phù hợp.
- Đàn riêng phần hợp âm với tiết điệu đệm, sau đó ghép hai tay với tiết điệu đệm từ chậm đến tốc độ quy định của bài.
- Thực hiện đúng số ngón tay và các kí hiệu chỉ dẫn có trong bản nhạc.

1.2. Nhận xét về phần đọc tấu của bạn mình.

2. Đệm hát

2.1. Đặt hợp âm đệm cho câu nhạc dạo đầu của bài hát *Mong ước kỉ niệm xưa* bằng cách vận dụng các hợp âm đã học trong giọng Pha trưởng

Trong thờ

– HS quan sát bản nhạc để tìm hiểu về cấu trúc của bài kỹ thuật theo gợi ý của GV (xác định câu nhạc, đoạn nhạc, các qui luật về số ngón tay, về kỹ thuật đàn).

– HS thực hành bài kỹ thuật theo nhóm; GV quan sát và sửa sai (nếu có); nhắc nhở HS làm theo các yêu cầu trong phần Hướng dẫn thực hiện của SGK.

– Các nhóm trình bày kết quả nhiệm vụ trước lớp. Cả lớp cùng quan sát, lắng nghe và nêu nhận xét.

– Sau khi các nhóm đã đàn bài kỹ thuật tốt, GV hướng dẫn HS đàn bài kỹ thuật theo mẫu tiết tấu mới:

– HS đọc và vỗ tay theo tiết tấu mới một cách chính xác và đều đặn; sau đó thực hành đàn bài kỹ thuật với tiết tấu mới theo từng nhóm, GV quan sát và sửa sai (nếu có).

3. Luyện tập

HĐ5: Đọc tấu bản nhạc

– GV giao nhiệm vụ cho từng nhóm:

- + Nhóm 1: tìm hiểu một số thông tin về tác giả, nội dung, ý nghĩa, giá trị nghệ thuật của bài *All I have to do is dream*.
- + Nhóm 2: tìm hiểu về cấu trúc của bài *All I have to do is dream*.

+ GV đặt câu hỏi gợi ý khi HS lắng nghe và quan sát bản nhạc để xác định câu nhạc, đoạn nhạc, các hợp âm đàn tay trái, các kỹ thuật đàn của tay phải, các âm sắc cần sử dụng, các tiết điệu phù hợp,...

– GV tổng kết ý kiến HS và đưa ra kết luận chung.

+ HS thực hành đọc tấu theo nhóm: đàn riêng giai điệu tay phải; sau đó đàn hợp âm đệm tay trái. Cố gắng giữ đều nhịp, theo tốc độ từ chậm đến nhanh. Sau đó ghép 2 tay chung, đọc tấu bài *All I have to do is dream*, theo tốc độ từ chậm đến nhanh.

– GV quan sát và sửa sai (nếu có); nhắc nhở HS làm theo các yêu cầu trong phần Hướng dẫn thực hiện của SGK.

HĐ6: Nhận xét phần đọc tấu

– Đại diện các nhóm trình bày đọc tấu bài *All I have to do is dream* trước lớp.

– Các HS khác quan sát, lắng nghe và nêu nhận xét về phần đàn đọc tấu của nhóm bạn.

HĐ7: Đặt hợp âm đệm

– HS quan sát câu nhạc dạo đầu của bài *Mong ước kỉ niệm xưa* để tìm hiểu về giọng điệu của bài theo gợi ý của GV.

– HS đặt hợp âm đệm cho câu nhạc trên bằng cách vận dụng các hợp âm đã học trong giọng Pha trưởng; GV quan sát và sửa sai (nếu có).

HĐ8: Đệm hát

– HS tìm hiểu một số thông tin về tác giả, nội dung, ý nghĩa, giá trị nghệ thuật của bài *Mong ước kỉ niệm xưa*.

– GV giao nhiệm vụ cho các nhóm: quan sát bản nhạc *Mong ước kỉ niệm xưa* để tìm hiểu về giọng điệu, các hợp âm đàn tay trái, các tiết điệu phù hợp,...

– Đại diện các nhóm báo cáo kết quả nhiệm vụ trước lớp. GV tổng kết ý kiến HS và đưa ra kết luận.

– HS thực hành theo nhóm: lựa chọn tiết điệu đệm phù hợp, sau đó tập bấm hợp âm đệm bằng tay trái, theo tốc độ từ chậm đến nhanh.

– GV quan sát và sửa sai (nếu có); nhắc nhở HS làm theo các yêu cầu trong phần Hướng dẫn thực hiện của SGK.

HĐ9: Nhận xét phần đệm hát

– Đại diện các nhóm đệm cho cả nhóm hát bài *Mong ước kỉ niệm xưa* trước lớp.

– Các HS khác quan sát, lắng nghe và nêu nhận xét về phần đệm hát của nhóm bạn.

4. Vận dụng

HĐ10: Biến tấu và độc tấu

– GV chia nhóm và giao nhiệm vụ cho từng nhóm:

+ Nhóm 1: Biến tấu đoạn 1 của bài *All I have to do is dream* theo gợi ý trong SGK (chọn

2.2. Đệm hát đoạn 1 bài *Mong ước kỉ niệm xưa*.
MONG ƯỚC KỈ NIỆM XƯA
(Trích)
Thơ: Nguyễn Xuân Phương Nhạc và lời: Nguyễn Xuân Phương

- Hướng dẫn thực hiện:**
- Đàn câu nhạc dạo đầu, chọn âm sắc giai điệu phù hợp.
  - Lựa chọn tiết điệu đệm phù hợp.
  - Đàn riêng phần hợp âm với tiết điệu đệm từ chậm đến tốc độ quy định của bài.
  - Sử dụng nút chức năng trên đàn để thay đổi âm hình tiết tấu của tiết điệu đệm.

2.3. Nhận xét về phần đệm hát của bạn mình.

1. Biến tấu đoạn 1 của bài *All I have to do is dream* bằng cách đàn các nốt nhạc còn thiếu trong ô nhịp.

OH SOLE MIO
(Trích)
Nhạc: Eduardo di Capua và Alfredo Mazzucchi

3. Lựa chọn âm sắc, tốc độ và tiết điệu phù hợp, đàn độc tấu đoạn trích bài *Oh sole mio* ở câu 2.

Bài 2 THỰC HÀNH ĐÀN NẤY TIẾNG

- YÊU CẦU CẦN ĐẠT:**
- Thực hiện được kĩ thuật nẩy tiếng trên đàn phím điện tử. Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
  - Biết chơi đàn phím điện tử với hình thức độc tấu và đệm hát.
  - Biết xác định tiết điệu và đặt hợp âm đệm; biết biến tấu đơn giản.

Đàn gam và hợp âm rải của giọng Đô trưởng theo kĩ thuật đàn nẩy tiếng.

1. Đàn gam và hợp âm rải của giọng Pha trưởng

các nốt nhạc thuộc hợp âm cho sẵn, kết hợp với tiết tấu gợi ý trong SGK).

+ Nhóm 2: Đặt hợp âm đệm, lựa chọn tiết điệu phù hợp và đàn độc tấu trích đoạn bài *Oh sole mio*, vận dụng các hợp âm đã học trong giọng Son trưởng.

– HS thực hành theo nhóm, đàn theo tốc độ từ chậm đến nhanh; GV quan sát và sửa sai (nếu có).

– Các nhóm trình bày kết quả nhiệm vụ trước lớp vào tiết học sau.

– Sau khi các nhóm đã thực hiện tốt, GV có thể hoán đổi nhiệm vụ giữa các nhóm.

Bảng đánh giá

Mức độ	Tiêu chí	Đạt	Chưa đạt
Mức độ 1	Thực hiện được kĩ thuật nẩy tiếng trên đàn phím điện tử. Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.		
Mức độ 2	Biết xác định tiết điệu, đặt hợp âm đệm, đệm hát trích đoạn bài <i>Mong ước kỉ niệm xưa</i> .		
Mức độ 3	Biết độc tấu bài <i>All I have to do is dream</i> .		

BÀI 2: THỰC HÀNH ĐÀN NẤY TIẾNG
(Thời lượng: 8 tiết)

Yêu cầu cần đạt:

Năng lực âm nhạc:

– NLÂN1: Thực hiện được kĩ thuật nẩy tiếng trên đàn phím điện tử. Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.

– NLÂN2: Biết chơi đàn phím điện tử với hình thức độc tấu và đệm hát.

– NLÂN3: Biết xác định tiết điệu và đặt hợp âm đệm; biết biến tấu đơn giản.

Năng lực chung:

NLC1: Xác định được nhiệm vụ học tập dựa trên kết quả đã đạt được; biết đặt mục tiêu học tập chi tiết, cụ thể, khắc phục những hạn chế.

Phẩm chất:

PC1: Có ý thức đánh giá điểm mạnh, điểm yếu của bản thân, thuận lợi, khó khăn trong học tập để xây dựng kế hoạch học tập.

Tổ chức hoạt động dạy học Đàn phím điện tử

Mục tiêu: NLÂN1, NLÂN2, NLÂN3, NLC1, PC1.

Thiết bị dạy học: đàn phím điện tử, máy nghe nhạc, máy chiếu (nếu có),...

PP&KTDH:

– PPDH: dùng lời, trực quan, trình bày tác phẩm, hướng dẫn thực hành – luyện tập, Dalcroze, Kodály, Orff-Schuwerk.

– KTDH: chia nhóm, mảnh ghép, giao nhiệm vụ, đặt câu hỏi,...

HỆ TÀI NGUYÊN TRỰC TUYẾN VÀ GÓC HỖ TRỢ

- *Giới thiệu sách*
- *Hướng dẫn sử dụng sách*
- *Ma trận kiến thức, kỹ năng*
- *Phân phối chương trình*
- *Thiết kế bài dạy*
- *Tài liệu tập huấn*
- *Video giới thiệu bộ môn*
- *Video minh họa tiết dạy (cho tất cả các kiểu bài) tham khảo*
- *Video phân tích tiết dạy minh họa*

[*taphuan.nxbgd.vn*](http://taphuan.nxbgd.vn)

[*hanhtrangso.nxbgd.vn*](http://hanhtrangso.nxbgd.vn)

[*www.chantroisangtao.vn*](http://www.chantroisangtao.vn)

- *Ghi nhận các góp ý của bạn đọc, chuyển đến ban biên tập để tham khảo, phản biện và chỉnh sửa.*
- *Kết nối tập huấn giữa giáo viên với tác giả, chủ biên, tổng chủ biên các môn học.*
- *Hỗ trợ phát hành và công tác thư viện.*

www.chantroisangtao.vn/hotro

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN!

Chuẩn mực

Khoa học

Hiện đại